

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

کرومه آبان ۱۴۰۱

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۰۶۴۶۳-۰۲۱

«قمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیده آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	سامان اسپهرم، محمد پجیرایی، ابوالفضل بهاری، محمد حمیدی، احمد رضا ذاکر زاده، امیر زراندوز، جواد زنگنه قاسم آبادی، علی سرآبادانی، کورش شاه منصوریان، علیرضا عبدی، سعید عزیزخانی، امیر محمودیان، رحیم مشتاق نظم، حامد نصیری
اقتصاد	نسرین جعفری، مائد حسنی، فاطمه حیاتی، سارا شریفی، مهدی ضیائی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، محسن اصغری، عزیز الیاسی پور، بوریا حسین پور، سید علیرضا علوبیان، سجاد غلام پور، فرهاد فروزان کیا، مجتبی فرهادی، کاظم کاظمی، یاسین مهدیان، سید محمد هاشمی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آزیتا بیدقی، فاطمه صفری، ارغوان عبدالملکی، نگار غلامی
عربی زبان قرآن	نوید امساکی، ولی برجمی، امیر رضایی رنجبر، کاظم غلامی، مرتضی کاظم شیرودی، علی محسن زاده، سید محمد علی مرتضوی، سیده محیا مؤمنی، پیروز وجان
تاریخ و جغرافیا	زهراء دامیار، علیرضا رضایی، فاطمه سخایی، علی محمد کریمی، آزاده میرزا بی، میلاد هوشیار
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنمایی، سیما جعفرزاده صابری، نیما جواهری، حسن صدری، فرهاد قاسمی نژاد، علیرضا نصیری
روان‌شناسی	حمدیرضا توکلی، مهدی جاهدی، مهسا عفتی، فرهاد علی نژاد

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمد پجیرایی	محمد پجیرایی	ایمان چینی فروشان، مهدی ملارمضانی، علی ارجمند	الهه شهبازی
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	فاطمه صفری	زهره قمشوی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی نژاد	سید علیرضا علوبیان، امیر حسین واحدی	یاسین مهدیان، سید علیرضا علوبیان، امیر حسین واحدی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	فاطمه صفری	زهره قمشوی
عربی زبان قرآن	نوید امساکی	سید محمد علی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی، اسماعیل علی پور	لیلا ایزدی
تاریخ	سید علیرضا علوبیان	سید علیرضا علوبیان	زهراء دامیار	خدیجه جنتعلی پور
جغرافیا	سید علیرضا علوبیان	سید علیرضا علوبیان	زهراء دامیار	زهره قمشوی
منطق و فلسفه	سیما جعفرزاده صابری	نیما جواهری	فرهاد علی نژاد	
روان‌شناسی	مهرسا عفتی	مهرسا عفتی	فرهاد علی نژاد، فاطمه صفری	

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمد علی مرتضوی
مسئول دفترچه	زهراء دامیار
گروه مستندسازی	مدیر: مازیار شیر وانی مقدم، مسئول دفترچه: زهره قمشوی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهرشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

ریاضی و آمار (۳)

۱ - گزینهٔ ۲

رقم دهگان فقط یکی از اعداد {۰,۲,۴,۶,۸} است.
سایر ارقام از بین ارقام فرد {۱,۳,۵,۷,۹} انتخاب می‌شوند.

$$-\times -\times \frac{\Delta}{\Delta} \times - = 300$$

$\left. \begin{matrix} \Delta \\ \Delta \\ \Delta \\ \Delta \end{matrix} \right\} F$

(ریاضی، و آمار، (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۸)

۲ - گذشته

ابتدا حاصل هر یک از عبارت‌ها را جداگانه حساب می‌کنیم:

$$2! = 2 \Rightarrow ((2!)^2)! = (2^2)! = 4 \times 3 \times 2 \times 1 = 24$$

$$3^1 = 3 \times 2 \times 1 = 6$$

$$\text{جواب} = 6 + 24 \times 6 = 6 + 144 = 150$$

^{۳۰} باضر، آما، (۳)، آما، و احتمار، صفحه‌های، ۵ و ۶

۳- ﴿ ﷺ ﴾

تعداد کلماتی که در آن ها M و N همزمان ابتدا و انتهای نباشد برابر است با تعداد کل کلماتی که با حروف کلمه «MOHSEN» ساخته می شود منهای تعداد کلماتی که در آن ها M و N همزمان در ابتدا و انتهای واقع هستند.

MOHSEN = ۷۲۰ تعداد کل کلمات ساخته شده با حروف کلمه **MOHSEN** حال تعداد کلماتی را حساب می‌کنیم که در آن ها **M** و **N** ابتداء و انتهای هستند:

$$\begin{array}{c} \textbf{M} & \textbf{N} \\ 1 & 4 & 3 & 2 & 1 & 1 \\ \text{یا} \\ \textbf{N} & \textbf{M} \\ 1 & 4 & 3 & 2 & 1 & 1 \end{array} \Rightarrow 1 \times 4 \times 3 \times 2 \times 1 \times 1 = 720 - 48 = 672$$

(۱۵) $\frac{1}{2} \times 1 \times 1 \times 1 \times 1 \times 1 = 1$

٤٣٦

$$\begin{cases} \mathbf{a} = \mathbf{b} \\ \text{یا} \\ \mathbf{a} + \mathbf{b} = \mathbf{n} \end{cases} \quad \text{آن گاه داریم} \quad \begin{pmatrix} \mathbf{n} \\ \mathbf{a} \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} \mathbf{n} \\ \mathbf{b} \end{pmatrix} \quad \text{نکته: اگر داشته باشیم}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x - 3 = 3x - 5 \Rightarrow 2x = 2 \Rightarrow x_1 = 1 \\ x - 3 + 3x - 5 = 4 \Rightarrow 4x = 12 \Rightarrow x_2 = 3 \end{cases}$$

جواب ۱ $x = 4$ غیرقابل قبول است؛ زیرا با جایگذاری آن به $\begin{pmatrix} 4 \\ -2 \end{pmatrix}$ می‌رسیم

و فقط جواب $x = 3$ قابل قبول است.

ریاضی) و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱ تا ۱۱

(سامان اسپورت)

۱۴- گزینه «۲»

به بررسی گزینه‌ها و رد گزینه‌های نادرست می‌پردازیم:

$$f(-1) = \frac{2 \times (-1)}{-1 - 3} = \frac{-2}{-4} = \frac{1}{2}$$

(گزینه‌های ۱ و ۴ رد می‌شوند چون $\frac{1}{2}$ در برد نیست.)

$$f(0) = \frac{2 \times 0}{0 - 3} = \frac{0}{-3} = 0$$

(گزینه ۳ هم رد می‌شود چون عدد ۰ در برد نیست)

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

(ابوالفضل بغاری)

۱۵- گزینه «۳»

$$\left. \begin{array}{l} f(6) = \frac{6^2 - 6}{2} = \frac{36 - 6}{2} = \frac{30}{2} = 15 \\ f(-2) = \frac{(-2)^2 - (-2)}{2} = \frac{4 + 2}{2} = \frac{6}{2} = 3 \end{array} \right\} \Rightarrow 15 \times 3 \times f(a) = 45$$

$$\Rightarrow 45(f(a)) = 45 \Rightarrow f(a) = 1$$

$$f(a) = \frac{a^2 - a}{2} = 1 \Rightarrow a^2 - a = 2 \Rightarrow a^2 - a - 2 = 0$$

$$(a-2)(a+1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 2 \\ a = -1 \end{cases} \quad (\text{غیرق} \neq 1 \in N)$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

(امیر زراندوز)

۱۶- گزینه «۲»

با توجه به شکل، محدوده تغییرات x برابر $\{x \mid -4 \leq x \leq 4\}$ است، پس

$$D_f = \{x \mid -4 \leq x \leq 4\}$$

$$R_f = \{y \mid 2 \leq y \leq 5\}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

(احمد رضا ذکرزااده)

۱۷- گزینه «۴»

از آنجا که تابع f خطی و موازی محور x ها است، پس ضابطه آن به صورت $f(x) = h$ (شیب خط صفر) است.

$$f(x) = 4x + n - 2mx \Rightarrow f(x) = (4 - 2m)x + n$$

$$\xrightarrow{\text{شیب خط صفر}} 4 - 2m = 0 \Rightarrow m = 2$$

$$\Rightarrow f(x) = n \xrightarrow{(2,4) \in f} n = 4$$

$$\Rightarrow 4^2 - n^2 = 2^2 - 4^2 = -12$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

(امیر معموریان)

در پرتاب دو تاس در حالات (۱,۱)، (۱,۲) و (۲,۱) و (۱,۳) و (۳,۱) و (۲,۲) مجموع اعداد رو شده کمتر از ۵ است. پس در حالات زیر یک تاس سبز می‌اندازیم:

{(۱,۱,۱), (۲,۱,۱), (۱,۲,۱), (۱,۱,۲), (۱,۱,۱), (۱,۱,۱)}

{(۱,۳,۱), (۲,۲,۱), (۲,۲,۲), (۳,۱,۱), (۱,۳,۲), (۱,۲,۲)}

می‌دانیم که تعداد اعضای فضای نمونه در پرتاب یک تاس آبی، یک تاس قرمز و یک سکه برابر است با:

$$6 \times 6 \times 2 = 72$$

در ۱۲ عضو این مجموعه یک تاس سبز می‌اندازیم و در ۶۰ عضو دیگر یک سکه. پس تعداد اعضای کل فضای نمونه برابر است با:

$$12 \times 6 + 60 \times 2 = 72 + 120 = 192$$

(ریاضی و آمار (۱)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

ریاضی و آمار (۱)

(محمد محمدی)

۱۱- گزینه «۲»

اگر به جای نقطه (۰,۲) نقطه (۱,۲) قرار گیرد، جدول به تابع زیر تبدیل می‌شود:

x	۰	۱	۲	۳	۴
y	۲	۳	۲	۲	۳

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

(علیرضا عبدالی)

۱۲- گزینه «۳»

ورودی تابع x (متغیر مستقل) است و خروجی آن $y = x + 3$ متغیر وابسته است که از مجموع عدد ورودی و مربع آن عدد به دست می‌آید. پس f تابعی است که هر عدد را به مجموع مربع آن عدد و خودش نسبت می‌دهد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

(ابوالفضل بغاری)

۱۳- گزینه «۲»

دو زوج مرتب $(-12, 48)$ و $(12, 48) + 13x^2$ دارای مؤلفه‌های اول یکسان هستند، پس داریم:

$$x^2 + 13x = 48 \Rightarrow x^2 + 13x - 48 = 0 \Rightarrow (x + 16)(x - 3) = 0$$

$$\begin{cases} x + 16 = 0 \Rightarrow x = -16 \\ x - 3 = 0 \Rightarrow x = 3 \end{cases}$$

تابع نمی‌شود. $(4 + x, x^2 + 5) = (-12, 261)$

$$x = 3 \Rightarrow \{ (7, 14), (-12, 48), (7, 4b - 6) \}$$

حال دو زوج مرتب $(7, 14), (7, 4b - 6)$ مؤلفه‌های اولشان با هم برابر است، پس مؤلفه‌های دومشان را نیز مساوی قرار می‌دهیم:

$$4b - 6 = 14 \Rightarrow 4b = 20 \Rightarrow b = 5$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۴۰ تا ۴۹)

اقتصاد

(کنکور سراسری ۱۴۰۰)

«۲۱- گزینه ۱»

(الف) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، (ناحیه ۱) مصرف کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کمتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد، زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند.

(ب) نقطه برخورد دو منحنی عرضه و تقاضا، نقطه تعادل در بازار را نشان می‌دهد که قیمت متناظر با آن، قیمت تعادلی و مقدار متناظر با آن را مقدار تعادلی در بازار می‌گویند. نقطه C نقطه تعادلی است:

مقدار تعادلی = ۶۰۰ کیلو (مقدار عرضه = مقدار تقاضا)

(قیمت ارائه شده از سوی عرضه کنندگان = قیمت ارائه شده از سوی تقاضاکنندگان)

قیمت تعادلی = ۲۵۰ ریال

(ج) در سطوح قیمت پایین تر از قیمت تعادلی، (ناحیه ۳) مصرف کنندگان به دلیل ارزان بودن کالا، مایل به خرید تعداد واحد بیشتری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، کمبود عرضه یا مازاد تقاضا وجود دارد. زیرا به دلیل ارزان بودن کالا، تقاضا برای آن زیاد است. در حالی که تولیدکنندگان برای تولید آن کالا به آن مقدار، انگیزه کافی ندارند؛ در نتیجه تولید و عرضه آن کم می‌شود.

(د) منحنی تقاضا (M) نزولی و منحنی عرضه (N) صعودی است.

(ه) در سطح قیمت ۱۰۰ ریال (به دلیل ارزان بودن کالا و به صرفه نبودن تولید برای تولیدکنندگان) میزان عرضه کالا صفر است.

همچنین در سطح قیمت ۴۰۰ ریال به دلیل گران بودن کالا میزان تقاضای کالا صفر است.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کنند؟ صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

(نسرین مجذوبی)

«۲۲- گزینه ۴»

(الف) کالایی پست: به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌پابد. (علت کاهش تقاضا این است که مصرف کنندگان با افزایش درآمدشان به جای مصرف آن کالا، روی به مصرف کالاهایی می‌آورند که کیفیت بالاتری داشته باشند). با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالایی پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد.

سویا کالایی پست است و با افزایش درآمد، مردم خرید آن را کاهش می‌دهند.

(ب) کالاهای مکمل: کالاهایی هستند که به صورت تکمیلی و با هم مصرف می‌شوند. مثل: «برق» و «فر برقی»، افزایش قیمت یکی از کالاهای مکمل باعث کاهش در میزان تقاضا برای کالاهای دیگر خواهد شد و بر عکس.

به عنوان مثال، کاهش قیمت برق باعث افزایش تقاضا برای فر برقی خواهد شد.

کالاهای جانشین: کالاهایی هستند که در استفاده با مصرف جایگزین یکدیگر می‌شوند. اگر قیمت یک کالا افزایش یابد، تقاضا برای آن کالا کاهش و تقاضا برای کالای جانشین افزایش می‌یابد. بر عکس زمانی که قیمت یک کالا کاهش می‌پابد، تقاضا برای آن کالا افزایش و تقاضا برای کالای جانشین کاهش می‌یابد. کالاهای جانشین مانند: گوشت سفید و قرمز

به عنوان مثال، افزایش قیمت گوشت مرغ باعث کاهش تقاضا برای آن و افزایش تقاضا برای گوشت قرمز خواهد شد.

(پ) ابداعات و اختراعات معمولاً با کاهش هزینه‌ها اثر مثبتی بر مقدار تولید و عرضه دارند.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کنند؟ صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

(ابوالفضل بواری)

«۱۸- گزینه ۳»

برای آنکه تابع خطی فقط از ناحیه اول مختصات عبور نکند، باید شیب و عرض از مبدأ هر دو منفی باشند (عرض از مبدأ صفر قابل قبول نیست): پس داریم:

$$\frac{4k-16}{3} < 0 \Rightarrow 4k-16 < 0 \Rightarrow k < 4$$

$$\frac{2}{k} < 2k \Rightarrow 1 < k$$

اعداد طبیعی بین ۱ و ۴ فقط ۲ و ۳ است، پس به ازای ۲ مقدار طبیعی k نمودار فقط از ناحیه اول نمی‌گذرد.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

(کورش شاهمنصوریان)

«۱۹- گزینه ۴»

چون سه نقطه روی یک خط قرار دارند، پس شیب خط گذرنده از B و A برابر شیب خط گذرنده از B و C است؛ در نتیجه:

$$AB = \frac{2a-1-a}{-3-1} = \frac{a-1}{-4}$$

$$BC = \frac{2a-1-(-a+2)}{-3-a} = \frac{3a-3}{-3-a}$$

$$\frac{a-1}{-4} = \frac{3a-3}{-3-a} \Rightarrow -3a-a^2 + 3+a = -12a+12$$

$$a^2 - 10a + 9 = 0 \Rightarrow (a-1)(a-9) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a=1 \\ a=9 \end{cases}$$

چون به ازای $a=1$ دو نقطه A و C دیگر متمایز نخواهند شد، پس $a=1$ قابل قبول نیست.

بنابراین $a \in \{9\}$ است.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

(علیرضا عبدی)

«۲۰- گزینه ۲»

با توجه به ضابطه $f(x) = ax+b$ داریم:

$$\begin{aligned} f(1) = 3 &\Rightarrow \begin{cases} a+b=3 \\ -a+b=-1 \end{cases} \\ f(-1) = -1 & \\ \Rightarrow 2b = 2 &\Rightarrow b = 1 \end{aligned}$$

$$\frac{a+b=3}{b=1} \Rightarrow a = 2$$

$$\Rightarrow a \times b = 2 \times 1 = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۶ تا ۶۲)

(رسانیدن به غیری)

۲۸- گزینه «۱»

- در نقطه **B** میزان تولید محصول گندم، ۴۰۰ تن و میزان تولید ذرت ۱۰۰ تن است، در نقطه **C** میزان تولید محصول گندم، ۳۵۰ تن و میزان تولید ذرت ۲۰۰ تن است، بنابراین با حرکت از نقطه **C** به نقطه **B**، برای تولید ۵۰ تن گندم بیشتر، از تولید ۱۰۰ تن ذرت صرف نظر می‌شود، بنابراین هزینه فرست حركت از نقطه **C** به نقطه **B**، ۱۰۰ تن ذرت است که از تولید آن صرف نظر شده است.
- در نقطه **D** میزان تولید محصول گندم، ۲۵۰ تن و میزان تولید ذرت ۲۵۰ تن است، در نقطه **E** میزان تولید محصول گندم، ۱۰۰ تن و میزان تولید ذرت ۳۰۰ تن است، بنابراین با حرکت از نقطه **D** به نقطه **E**، برای تولید ۵۰ تن ذرت بیشتر، از تولید ۱۵۰ تن گندم صرف نظر می‌شود، بنابراین هزینه فرست حركت از نقطه **D** به نقطه **E**، ۱۵۰ تن گندم است که از تولید آن صرف نظر شده است.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

(مانده هسنی)

۲۳- گزینه «۳»

هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۱)

(فاطمه هیاتی)

۲۹- گزینه «۳»

- (الف) سطح قیمت ۱۸,۰۰۰ تومان که به ازای آن، مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر می‌باشد (۳۰ کیلو)، قیمت تعادلی است. در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با مازاد تقاضا (کمبود عرضه) روبرو می‌شویم. بنابراین در سطح قیمت ۱۷,۰۰۰ تومان، ۱۰ کیلو مازاد تقاضا (کمبود عرضه) وجود دارد.
- ۳۵-۲۵ کیلو = ۱۰
- (ب) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار با کمبود تقاضا (مازاد عرضه) روبرو می‌شویم. بنابراین در سطح قیمت ۲۰,۰۰۰ تومان، ۲۵ کیلو ۴۵-۲۰ کیلو = ۲۵ مازاد تقاضا (مازاد عرضه) وجود دارد.
- (ج) در سطح قیمت ۲۳,۰۰۰ تومان، تولیدکنندگان تنها برای ۱۵ کیلو از کالا را تولید و عرضه می‌کنند، در حالی که تقاضاکنندگان تنها برای ۱۵ کیلو از کالا تقاضا دارند، در نتیجه در این سطح قیمت حداکثر پرداختی مصرف کنندگان برابر است با: ۲۳,۰۰۰ × ۱۵ = ۳۴۵,۰۰۰ تومان

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

(مانده هسنی)

۲۵- گزینه «۲»**بررسی عبارات نادرست:**

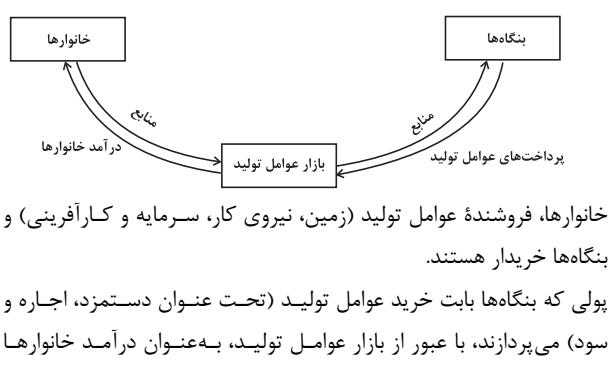
(الف) کالای معمولی: کالایی است که با کاهش درآمد، تقاضا برای آن کم می‌شود و با افزایش درآمد میزان مصرف آن کالا افزایش می‌یابد. با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای معمولی به صورت مثبت با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب افزایش در مقدار تقاضای کالای معمولی در هر قیمت می‌شود.

کالای پست: به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد. با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب کاهش در مقدار تقاضای کالای پست در هر قیمت می‌شود.

(ب) سیاست‌گذاران معمولاً تلاش می‌کنند با آگاهسازی مردم به زیان‌های کشیدن سیگار و یا با بالا بردن قیمت آن از طریق وضع مالیات بر سیگار، مقدار تقاضا و مصرف سیگار را کم کنند.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

(کتاب آیین)

۳۰- گزینه «۳»

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۴۱ و ۴۹)

(مهری فیبانی)

۲۶- گزینه «۱»

(الف) در نقطه **A** به این دلیل که قیمت کالا در بیشترین حالت ممکن قرار دارد بازار با عدم تقاضا رو به رو می‌شود.

(ب) با کاهش قیمت و افزایش تقاضا بازار از نقطه **B** به نقطه **C** حرکت می‌کند.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه ۵۰)

(مانده هسنی)

۲۷- گزینه «۳»

افزایش منابع موجود برای تولید دو محصول در اثر پیشرفت تکنولوژی ← جایه‌جایی مرز امکانات تولید به خارج (انتقال) ← شروع فصل زمستان و کاهش تقاضای بستنی ← جایه‌جایی بر روی مرز امکانات تولید

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه ۴۲)

(موسی عفتی)

در هفت سال اول (کودکی اول) سعی می‌کنیم که با عمل و گفتار صحیح از حس تقلید کودک بهره بگیریم.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۴)

۳۵- گزینه «۴»

در هفت سال اول (کودکی اول) سعی می‌کنیم که با عمل و گفتار صحیح از حس تقلید کودک بهره بگیریم.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۳۴)

(موسی عفتی)

بیت گزینه «۳» به تأثیر عوامل محیطی اشاره دارد. عوامل محیطی در بیرون از فرد وجود دارند و بر نحوه بروز تغییرات در جنبه‌ها و در مراحل مختلف رشد تأثیرگذار هستند.

ایيات گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» اشاره به ذات و عوامل زیستی دارند؛ اما گزینه «۳» به عوامل محیطی و همنشین بد اشاره دارد که با سایر ایيات متفاوت است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

(مهربی پاهردی)

- کودکان با دریافت واکنش دیگران به هیجانات خود جهت می‌دهند.
محدثه هم با مشاهده ناراحتی مادرش، شروع به واکنش هیجانی اشک ریختن می‌کند.

- زهرا زمانی که از میان چند کارتون یکی را برای دیدن انتخاب می‌کند، مشغول تصمیم‌گیری که مربوط به رشد شناختی است، می‌باشد.

- هنگامی که علی به دنبال اسباب‌بازی خود می‌گردد، کارکرد جست‌وجوی توجه از عوامل شناختی مشاهده می‌شود. (مثال صفحه ۴۸ کتاب درسی)

- حسن و حسین مشغول بازی موازی هستند که یکی از مصادیق رشد اجتماعی کودکان است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۲)

۳۶- گزینه «۳»

(مهربی، رضا توکلی)

۳۱- گزینه «۴»

رشد شناختی، به رشد توانایی‌های مرتبط با فرایندهایی همچون توجه، ادراک، حافظه، استدلال، قضاوت، حل مسئله، تصمیم‌گیری و توانایی‌های زبانی کودک اطلاق می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۴۸)

(مهربی پاهردی)

- کودکان با دریافت واکنش دیگران به هیجانات خود جهت می‌دهند.
محدثه هم با مشاهده ناراحتی مادرش، شروع به واکنش هیجانی اشک ریختن می‌کند.

- زهرا زمانی که از میان چند کارتون یکی را برای دیدن انتخاب می‌کند، مشغول تصمیم‌گیری که مربوط به رشد شناختی است، می‌باشد.

- هنگامی که علی به دنبال اسباب‌بازی خود می‌گردد، کارکرد جست‌وجوی توجه از عوامل شناختی مشاهده می‌شود. (مثال صفحه ۴۸ کتاب درسی)

- حسن و حسین مشغول بازی موازی هستند که یکی از مصادیق رشد اجتماعی کودکان است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۲)

(فرهاد علی‌نژاد)

۳۲- گزینه «۲»

تمامی مهارت‌های جسمانی در ۱۵ ماهه اول زندگی کودک طی یک دوره سه ماهه تکمیل می‌شوند، جز مهارت «بالا نگه داشتن چانه و سینه» که در دو ماه اول زندگی کامل می‌شود.

برخی، کودکان ۱ تا ۳ ساله را که تازه راه می‌افتدند، «نوپا» می‌نامند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

(مهربی پاهردی)

- کودکان با دریافت واکنش دیگران به هیجانات خود جهت می‌دهند.
محدثه هم با مشاهده ناراحتی مادرش، شروع به واکنش هیجانی اشک ریختن می‌کند.

- زهرا زمانی که از میان چند کارتون یکی را برای دیدن انتخاب می‌کند، مشغول تصمیم‌گیری که مربوط به رشد شناختی است، می‌باشد.

- هنگامی که علی به دنبال اسباب‌بازی خود می‌گردد، کارکرد جست‌وجوی توجه از عوامل شناختی مشاهده می‌شود. (مثال صفحه ۴۸ کتاب درسی)

- حسن و حسین مشغول بازی موازی هستند که یکی از مصادیق رشد اجتماعی کودکان است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۵ تا ۵۲)

(فرهاد علی‌نژاد)

۳۳- گزینه «۳»

هیجانات در صورت هدایت نشدن و به کارگیری غلط، منجر به رفتارهای پرخطر و مخرب می‌شوند؛ بنابراین، لازم است در دوره نوجوانی مهارت‌هایی را بیاموزیم که بتوانیم هیجانات خود را در جهت صحیح به کار گیریم؛ مهارت‌هایی مثل کنترل خشم و ورزش کردن

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه ۵۷)

(مهربی پاهردی)

دو قلوهای همسان، لزوماً همجننس‌اند.
جهت‌دهی به هیجان آگاهانه است.

رشد بین‌فردي را با مسامحه می‌توان به معنای رشد اجتماعی در نظر گرفت.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

(موسی عفتی)

توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان گزینشی‌تر است؛ به این معنا که بر اطلاعات مرتبط تمترک می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر بهتر سازگار می‌شوند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

(موسی عفتی)

سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، در یک لحظه اطلاعات بیشتری در حافظه آن‌ها نگه داشته می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۳۷- گزینه «۱»

توجه نوجوانان در مقایسه با کودکان گزینشی‌تر است؛ به این معنا که بر اطلاعات مرتبط تمترک می‌شوند و با ضرورت‌های تکلیف مورد نظر بهتر سازگار می‌شوند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

(موسی عفتی)

سرعت تفکر در دوره نوجوانی افزایش می‌یابد؛ در نتیجه، در یک لحظه اطلاعات بیشتری در حافظه آن‌ها نگه داشته می‌شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

(مهربی پاهردی)

۳۴- گزینه «۳»

عوامل مؤثر بر رشد به دو دستهٔ محیط و وراثت تقسیم می‌شوند. عامل محیطی به آن دسته از عواملی که بیرون از فرد قرار دارد، گفته می‌شود.

برای مثال اسباب‌بازی، آموزش‌های خانواده و تعامل با دیگر کودکان مطابق توصیه مشاور. عامل وراثت به آن دسته عواملی گفته می‌شود که از درون موجب تحولات رشدی می‌شود؛ برای مثال رنگ چشم، باهوش بودن و یا قد.

هنگامی که کودک، بدون یادگیری، آموزش و تجربه و تعامل اجتماعی با همسالان، مهارت ارتباطی قابل توجهی دارد، این عامل وراثت (ژن) اوست که موجب مهارت بالای او شده است. به احتمال زیاد والدین این کودک هم مهارت‌های ارتباطی زیادی دارند.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۲)

روان‌شناسی

ب) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار مازاد عرضه (کمبود تقاضا) داریم، یعنی در سطح قیمت 600 تومان، معادل 4 کیلو مازاد عرضه (کیلو $= 4 - 4 = 8$) داریم.

در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار مازاد تقاضا (کمبود عرضه) داریم، یعنی در سطح قیمت 300 تومان، معادل 10 کیلو کمبود عرضه (کیلو $= 10 - 0 = 10$) داریم.

ج) در سطح قیمت 500 تومان و مقدار 6 کیلو تولیدکنندگان بیشترین دریافتی را دارد.

$$\text{تومان} = 3000 \times 6 = 500 \times 6 = 3000$$

د) در بازار هنگامی «کمبود عرضه (مازاد تقاضا)» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرفکنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازنند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود. افزایش قیمت باعث می‌شود از یک سو، تولیدکنندگان به تولید رغبت بیشتری نشان دهند و از سوی دیگر، مصرفکنندگان از مصرف خود بکاهند. این افزایش قیمت تا سطحی ادامه می‌یابد که در آن، فاصله بین عرضه و تقاضا از بین بود و تعادل در بازار برقرار شود. بنابراین در سطح قیمت 400 تومان، 100 تومان افزایش قیمت موجب برقراری تعادل در بازار می‌شود.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۴)

(سرا، شریفی)

۴۴- گزینه «۴»

تشرییم عبارات نادرست:

الف) در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی با مازاد عرضه روبرو می‌شویم. در این حالت چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی کمتر به فروش برسانند؛ در نتیجه قیمت کم می‌شود.

ب) کالای پست: به کالایی گفته می‌شود که با افزایش درآمد، تقاضا برای آن کاهش می‌یابد. علت کاهش تقاضا این است که مصرفکنندگان با افزایش درآمدشان به جای مصرف آن کالا روی به مصرف کالاهایی می‌آورند که کیفیت بالاتری داشته باشند. با فرض ثابت بودن قیمت کالا، تقاضا برای کالای پست به صورت معکوس با درآمد ارتباط دارد. افزایش در درآمد سبب کاهش در مقدار تقاضای کالای پست در هر قیمت می‌شود.

ج) تضمیم مصرفکنندگان در مورد مصرف کالا از عواملی مانند قیمت کالا، درآمد، سلیقۀ خودشان، تبلیغات و قیمت سایر کالاهای تاثیر می‌پذیرد.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۴)

(کتاب آبی)

۴۵- گزینه «۲»

خانوارها زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی را برای تولید کالاهای و خدمات ارائه می‌کنند.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند؟، صفحه ۴۸)

(کتاب آبی)

۴۶- گزینه «۲»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: نادرست است. در نقطه (ه) به ترتیب حداکثر 400 واحد کالای A و 300 واحد کالای B تولید می‌شود.

گزینه «۲»: درست است.

اقتصاد

۴۱- گزینه «۴»

(نسرین بعفری)

الف) در قیمت 500 تومان، به دلیل بالا بودن قیمت، تولیدکنندگان حاضر هستند 60 کیلو از این کالا را تولید کنند ولی مصرفکنندگان تنها به میزان 20 کیلو از کالا را تقاضا دارند. در نتیجه حداکثر درآمد تولیدکنندگان برابر خواهد بود با:

مقدار به فروش رفته $\times$ قیمت هر واحد = درآمد عرضه کنندگان

$$\text{تومان} = 10,000 \times 20 = 500 \times 20 = 500 \times 20 = 10,000$$

ب) سطح قیمت 300 تومان (ردیف ۳ جدول) را که به ازای آن مقدار عرضه و تقاضا باهم برابر می‌شوند، «قیمت تعادلی» می‌گویند و میزان 40 کیلو را «مقدار تعادلی» می‌نامند. در سطح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی (ردیف‌های ۴ و ۵ جدول) در بازار با مازاد عرضه روبرو می‌شوند.

پ) در قیمت 100 تومان، به دلیل پایین بودن قیمت، مصرفکنندگان 60 کیلو از این کالا را تقاضا دارند ولی تولیدکنندگان تنها حاضر هستند به میزان 20 کیلو از کالا را تولید کنند. در نتیجه حداکثر هزینۀ مصرفکنندگان برابر خواهد بود با:

$$\text{تومان} = 2,000 \times 20 = 100 \times 20 = 2,000$$

ت) در سطح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی (ردیف‌های ۱ و ۲ جدول) در بازار با کمبود عرضه مواجه می‌شویم.

در بازار هنگامی «کمبود عرضه» اتفاق می‌افتد که قیمت از سطح قیمت تعادلی پایین‌تر باشد. در نتیجه، گروهی از مصرفکنندگان موفق به خرید کالای مورد نیاز خود نخواهند شد. این گروه، برای خرید کالا حاضرند مبلغ بالاتری بپردازنند و این امر سبب افزایش قیمت کالا می‌شود.

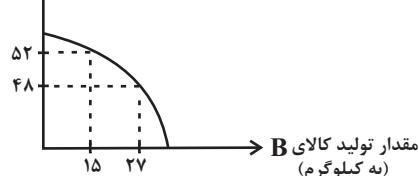
(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند؟، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۴)

۴۲- گزینه «۱»

(کتاب آبی)

با افزایش تولید کالای A به اندازه 4 کیلو، 12 کیلو ($22 - 15 = 7$) از تولید کالای B کم خواهد شد.

مقدار تولید کالای A
(به کیلوگرم)

پس میزان هزینۀ فرصت برابر است با:

$$\text{هزار تومان} = 12 \times 50 = 600$$

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۱ و ۳۹)

۴۳- گزینه «۳»

الف)

(سرا، شریفی)

کیلو $= 6$ = مقدار تقاضای تعادلی

کیلو $= 0$ = میزان تقاضا در قیمت 700 تومان

کیلو $= 6 - 0 = 6$ = میزان تقاضا در قیمت 700 تومان - مقدار تقاضای تعادلی

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

(عزیز الیاسی پور)

۵۱- گزینه «۱»

موضوع شاهنامه ابومنصوری، تاریخ گذشته ایران است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۴۳ و ۴۵)

(عزیز الیاسی پور)

۵۲- گزینه «۳»**تشرییم موارد نادرست:**

الف) رمان نویسی فارسی در ادبیات کلاسیک ایران سابقه‌ای ندارد و محصول یک قرن گذشته است.

ج) غالب‌ترین نوع رمان در این دوره، رمان تاریخی است.

د) «قرن بیستم» روزنامه میرزا ذا عشقی بود. بهار مجله‌های «دانشکده» و «نویه‌ها» را منتشر می‌کرد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

(مبتهی فرهادی)

۵۳- گزینه «۲»

ایرانیان در سه قرن نخست هجری به فعالیت‌های علمی و ادبی خود ادامه دادند و به زبان‌های فارسی، پهلوی و عربی آثار فراوانی پدید آوردند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۲)

(سیدمحمد‌حسینی)

۵۴- گزینه «۱»

«خداؤندنامه» حمامه‌ای مذهبی است، نه ملی.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۱۳، ۱۴ و ۱۶)

(سیدعلیرضا احمدی)

۵۵- گزینه «۱»

در بیت‌های «الف» و «ج» در پایان نیم‌صراع‌های اول، دوم و سوم، کلمات هم‌قافیه آمده‌اند (قافیه درونی) و با توجه به اینکه این کلمات در پایان جملات هم هستند می‌توانند سجع بسازند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه ۵۳)

(سیدعلیرضا احمدی)

۵۶- گزینه «۲»

در عبارت گزینه «۲» کلمات «خوردی» و «بردی» سجع متوازی ساخته‌اند. ولی در سایر گزینه‌ها سجع مطرف مشهود است.

تشرییم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «کردی» و «زدی» ← سجع مطرف

گزینه «۳»: «نمایید» و «تیایید» ← سجع مطرف

گزینه «۴»: «ناچیر» و «عزیز» ← سجع مطرف

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه ۵۳)

(یاسین مهدیان)

۵۷- گزینه «۴»

نکته: سجع در شعر، همان قافیه درونی است.

در این بیت، واژه‌هایی که در پایان نیم‌صراع‌ها (جدایی، درازی، سعدی) به کار رفته‌اند، آرایه «سجع» را به وجود آورده‌اند.

در سایر گزینه‌ها، واژه «سعدی» در انتهای نیم‌صراع به کار نرفته است؛ بنابراین، کلمه «سعدی» در این ادبیات، پدیدآورنده «سجع» نمی‌باشد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی، صفحه ۵۳)

گزینه «۳»: نادرست است. نقاط خارج از مرز امکانات تولید، غیرقابل دستیابی است و منابع کافی برای تولید در آن سطح وجود ندارد.

گزینه «۴»: نادرست است. با توجه به نقاط (ب) و (ه)، هزینه فرصلت تولید ۳۰ واحد کالای A بیشتر، صرف نظر از تولید ۶۰۰ واحد کالای B است. (اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۱)

۴۷- گزینه «۴»

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه «۱»: در نقطه D بنگاه از همه توانایی و امکانات خود استفاده نمی‌کند. بنابراین برای انتقال به نقطه بهینه‌ای مانند A نیازی به به کار گیری یک فناوری جدید نیست.

گزینه «۲»: نقاطهای بهینه تولید، نقاط A، B و C هستند.

گزینه «۳»: تولید در نقطه D کارا نیست.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۷ تا ۴۱)

۴۸- گزینه «۳»

پولی که بنگاه‌ها بابت خرید عوامل تولید می‌پردازند، با عبور از بازار عوامل تولید، به عنوان درآمد خانوارها دریافت می‌شود. درآمد خانوارها در بازار عوامل تولید پرداخت‌هایی است که بابت خرید منابع تولید به خانوارها پرداخت می‌شود. این پرداخت‌ها در جدول زیر بیان شده‌اند:

ردیف	عنوان	عمل
۱	دستمزد	دستمزد
۲	اجاره	دريافتی خانوارها بابت اجاره زمین یا کارگاه
۳	سود	دریافتی خانوارها بابت در اختیار قرار دادن سرمایه مالی خود

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۴۱ و ۴۹)

۴۹- گزینه «۴»

- طبق قانون تقاضا، افزایش قیمت بنزین موجب کاهش تقاضای آن می‌شود.

- خودرو و بنزین دو کالای مکمل هستند پس افزایش قیمت خودرو سبب کاهش تقاضای خودرو و بنزین می‌شود.

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

۵۰- گزینه «۲»

شماره (۱) بیانگر مقدار عرضه است؛ چون با افزایش قیمت، مقدار عرضه افزایش یافته است، یعنی عرضه با قیمت رابطه مستقیم دارد.

شماره (۲) بیانگر مقدار عرضه تقاضا است؛ چون با افزایش قیمت، مقدار عرضه کاهش یافته است، یعنی تقاضا با قیمت رابطه معکوس دارد.

در شماره (۳) قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی است؛ یعنی مقدار عرضه تقاضا از عرضه است، پس بازار با کمبود عرضه (مازاد تقاضا) مواجه است. (۳۰۰ واحد)

در شماره (۴)، (در قیمت ۲۰ ریال) مقدار عرضه و تقاضا با هم برابر است، یعنی بازار در تعادل است.

در شماره (۵)، قیمت (۴۰ ریال) بالاتر از قیمت تعادلی است، یعنی بازار با مازاد عرضه (کمبود تقاضا) مواجه است. (۴۰ واحد)

(اقتصاد، بازار پیست و پکونه عمل می‌کند، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۳)

تشرییم گزینه های دیگر:
گزینه «۱»: شاعر خود را داغدار عشق دشوار می داند و به تن آسانی [رافاه طلبی] در راه دشواری های عشق، بی توجه است.

گزینه «۲»: شاعر عشق را به دریابی خون فشان تشییه می کند که در ابتدا فکر می کرد دل زدن به این دریا امری سهل و آسان است.

گزینه «۳»: صائب مدعی است که عشق را رها خواهد کرد و [تحمل] باری چین دشوار از او بر نمی آید، اما با این همه، او از کار دشوار [دشواری های راه عشق] سخن می گوید.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵)

تشرییم گزینه های دیگر:

۶۶- گزینه «۳»
وزن بیت گزینه «۳» از پایه های آوایی ناهمسان است: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن.

سایر گزینه ها دارای وزن همسان (تک پایه ای یا دولختی) هستند.

تشرییم سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: مفتعلن مفتعلن فعلان (تک پایه ای)

گزینه «۲»: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن (دولختی)

گزینه «۴»: فعلاتن فعلاتن فعلن (تک پایه ای)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

علوم و فنون ادبی (۲)

(مفهومی فرهادی)

۷۱- گزینه «۳»

تاریخنویسی از اولی دوره مغول، به سبب علاقه شدید آنان به ثبت و قایع مربوط به پدران و اجدادشان شروع شد و در دوره تیموری هم ادامه یافت.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۳۹ و ۳۱)

(کتاب آبی)

۷۲- گزینه «۳»

در گزینه «۳» از مختصات زبانی کهنه استفاده نشده است، اما در گزینه های دیگر «اندر»، «مر» و «همی» از نشانه های زبان کهنه هستند.

(علوم و فنون ادبی (۲)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۶)

(کاظم کاظمی)

۷۳- گزینه «۴»

بررسی مجازها در ایات:

گزینه «۱»: دل ← توجه، رغبت، میل / سر ← قصد، تصمیم / چمن ← باغ و بوستان (۳ مورد)

گزینه «۲»: روز ← وقت، زمان / عالم ← مردم / امروز ← زمان حال، این دنیا / فردا ← آخرت (۴ مورد)

گزینه «۳»: سبزه ← گیاه، رستنی، چمنزار / فردا ← آینده / امروز ← زمان حال / خاک ← قبر، گور (۴ مورد)

گزینه «۴»: خون ← قتل و کشتن یا کشته شدن / تربت ← گور، قبر (۲ مورد)

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

(سهر غلامپور)

۷۴- گزینه «۲»

گزینه «۲» فاقد مجاز است و لب پیمانه در اینجا در معنی حقیقی به کار رفته است و معنی مجازی ندارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: قلم مجاز از فرمان و دستور

گزینه «۳»: گل مجاز از بهار

گزینه «۴»: خون مجاز از کشتن

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

(سهر غلامپور)

۷۵- گزینه «۳»

در این گزینه «ترگس» مجاز از چشم به علاقه شباهت است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: پیمانه مجاز از شراب به علاقه محلیه

گزینه «۲»: دم مجاز از سخن گفتن به علاقه سببیه

گزینه «۴»: خون مجاز از کشتن و مرگ به علاقه لازمیه

(علوم و فنون ادبی (۲)، بیان، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

(مفهومی فرهادی)
وزن بیت گزینه «۳» از پایه های آوایی ناهمسان است: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلن.

سایر گزینه ها دارای وزن همسان (تک پایه ای یا دولختی) هستند.

تشرییم سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: مفتعلن مفتعلن فعلان (تک پایه ای)

گزینه «۲»: مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن (دولختی)

گزینه «۴»: فعلاتن فعلاتن فعلن (تک پایه ای)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۶۷- گزینه «۳»

(سیدعلیرضا احمدی)
وزن این بیت «مفاعلن فعلاتن مفاعلن فعلاتن» است که از وزن های دولختی می باشد. وزن ابیات دیگر درست آمده اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

۶۸- گزینه «۱»

در بیت صورت سؤال به «خوش خلقی» و «وفاداری» یار اشاره شده است، اما مفهوم مقابله آن، یعنی «تدخیوبی» و «بی و فایی» در بیت گزینه «۱» بیان شده است.

مفاهیم سایر ابیات:

گزینه «۲»: بیان زیبایی و وفاداری یار

گزینه «۳»: اشاره به عدم سخاوت و کرم ممدوح و توصیه به حسن خلق و خوش رفتاری از جانب او

گزینه «۴»: بیان بی و فایی زیبارویان اهل وفا نیستند).

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۲۳)

۶۹- گزینه «۳»

(فرهاد فروزان کیا)
مفهوم کلی جمله نخست، توصیه به رازپوشی عاشقانه است که این مفهوم در بیت گزینه «۳» دیده می شود و در گزینه های دیگر، مفهوم مقابله (راز عشق نهفته نیست) نیست (دیده می شود).

تشرییم گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: رازپوشی عاشقانه ممکن نیست؛ چراکه رنگ [زرد] عاشقان، آشکار کننده راز عشق است (راز عشق نهفته نیست).

گزینه «۲»: درمانده نهفته نهفتان راز عشق هستم؛ چراکه [نمایه های [اعمال] روز قیامت، نقابها را به کنار می زند و حقایق را روشن می کند (راز عشق نهفته نیست).

گزینه «۴»: از بس عشق، خود را نشان می دهد، رازپوشی عاشقانه [چون حبابی] میسر نیست و آب می گردد (راز عشق نهفته نیست).

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵۴)

۷۰- گزینه «۴»

(فرهاد فروزان کیا)
مفهوم کلی بیت صورت سؤال، دشواری های راه عشق و تحمل این مشکلات است که این مفهوم در بیت گزینه «۴» دیده نمی شود. در این گزینه، شاعر بر بخشندگی و دست بخشندۀ تأکید دارد و صحبتی از دشواری های عشق نیست.

(مبتدی فرهادی)

علوم و فنون ادبی (۱)

-۸۱ گزینه «۲»

شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) در قرن چهارم و نیمة اول قرن پنجم به وجود آمد، اما در دوره سلجوقیان به پختگی رسید.

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه ۳۴۳)

(سیدعلیرضا علوبیان)

-۸۲ گزینه «۱»

- (الف) فارسی میانه به دو گروه پهلوی و پارتی تقسیم می‌شود.
 (ب) آثار باقیمانده از زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.
 (ج) فارسی دری یا نو با کنارگذاشتن برخی از صدای زبان عربی الفبای آن را پذیرفت.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

(مسنن اصغری)

-۸۳ گزینه «۴»

کلمات «محجوب» و «مستور» سجع متوازن دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لغتی، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

(کاظم کاظمی)

-۸۴ گزینه «۲»

سجع‌های موجود در عبارت «ب» متوازی و در عبارت «ه» مطرف هستند.

بررسی سجع‌های در سایر عبارات:

- گزینه «۱»: (الف) بگشاد و بگماشت: متوازن / (د) سیاه و سپید: متوازن
 گزینه «۳»: (ج) برخاستم و بیاراستم: مطற / (ه) می‌رسید و می‌دید: مطرف
 گزینه «۴»: (ب) بست و بگفت: متوازی / (و) بیگاه و کوتاه: متوازن

(علوم و فنون ادبی (۱)، برع لغتی، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

(سیدعلیرضا احمدی)

-۸۵ گزینه «۴»

فقط «توحید- تحرید» سجع متوازی هستند.
 در گزینه‌های «۳» و «۱» سجع مطرف و در گزینه «۲» سجع متوازن مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

-۸۶ گزینه «۳»

(الف) در واژه‌های «ای» و «از» صامت است و در واژه «الفاظ» اولی صامت و دومی صوت است. در واژه «آفاق» نیز الفها، صوت هستند. در سایر گزینه‌ها همه الفها صوت تلقی می‌شوند. راه برای درک تمایز این دو وجود دارد. راه اول این است که بدانید هیچ هجایی با صوت شروع نمی‌شود، پس الفی که در ابتدای هجا می‌آید، صامت همزه است. راه دوم اینکه هرگاه الف، صدای معادل به «ع» داد و تلفظ آن همراه با انسداد هوا در گلو بود، صامت است.

توضیح نکته درس: «آ» دو واج محسوب می‌شود. واج اول آن همزه است که به شکل مد (~) نوشته می‌شود و دیگری «ا» که صوت بلند است. پس الف در واژه «آفاق» در ابتدای هجا نیامده است و پس از علامت مَد آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۳۸)

(سید غلام‌پور)

-۷۶ گزینه «۴»

دش مَنَ گر (مفتلن)، دوست ش ود (مفتلن)، چند بار (فاعلن)
 صاحب عق (مفتلن)، لش نشما (مفتلن)، رد به دوست (فاعلن)
 (علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(پوریا هسین‌پور)

-۷۷ گزینه «۳»

وزن مصراع‌های «ب» و «پ» به ترتیب عبارت است از: «مفاعیلن مفاعیلن
 مفاعیلن فعل» و «مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن».
 (علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(مبتدی فرهادی)

-۷۸ گزینه «۳»

بیت این گزینه بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» سروده شده است
 ولی سایر گزینه‌ها بر وزن «فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن» سروده شده‌اند.
 (علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۴۵)

(کاظم کاظمی)

-۷۹ گزینه «۴»

مفهوم مشترک ابیات «ب و ه»، «چشم‌انتظاری» و «شب‌بیداری» عاشق به
 امید رسیدن یار یا خبری از او
مفهوم سایر ابیات:

(الف) توصیف زیبایی یار و شگفتی شاعر از جمال او
 (ج) بیان لطف و عنایت ممدوح
 (د) میسر شدن وصل و فرار سیدن دوران خوشختی

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، ترکیبی)

(سیدمحمد هاشمی)

-۸۰ گزینه «۳»

در بیت صورت سؤال، به اتحاد ارواح و یکی‌بودن جان عاشق و معشوق اشاره شده است. به صورت دقیق‌تر می‌توان گفت وجود عاشق و معشوق (معبود) و فنای عاشق در وجود او؛ درنتیجه این بیت به دیدگاه وحدت وجود اشاره دارد. این نکته در همه گزینه‌ها دیده می‌شود، جز گزینه «۳». در گزینه «۳»، برخلاف مفهوم بیت صورت سؤال می‌گوید ما در جهان ارواح و عالم ملکوت یکی بوده‌ایم، اما در این جهان، حتی به اندازه یک جو از آن یکپارچگی باقی نمانده و همه متکثّر شده‌ایم.

در مورد بیت گزینه «۱» این توضیح لازم است که منظور از صدفی که ما و من را می‌بلعد، وجود حق است. «ما و من» وجودهای متکثّری است که در دیدگاه وحدت وجودی، وجود واقعی ندارند و فقط حق (معبود) است که وجود دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهوم، صفحه ۴۰)

جامعه‌شناسی (۳)

(فاطمه صفری)

گزینه «۳

دانش عمومی: دانش کاربران و سخنگویان زبان فارسی (ج)
شکل‌گیری علم ویژه: فراهم شدن دانش علمی قابل توجه در رابطه با یک موضوع (ب)
ذخیره دانشی: راهنمای زندگی (الف)
عدم سازگاری هر دانش علمی با هر دانش عمومی: پیامد تأثیر و تأثر دانش عمومی و علمی از یکدیگر (د)
(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفه رانشی، صفحه‌های ۳، ۵ و ۷)

(فاطمه صفری)

گزینه «۲

دانش عمومی، گسترده ترین بخش ذخیره دانشی ماست. ما درباره دانش عمومی کمتر می‌اندیشیم؛ بیشتر از آن استفاده می‌کنیم و در تعامل با یکدیگر آن را به کار می‌بریم. دانش عمومی برای زندگی اجتماعی، مانند هوا برای انسان است. انسان همواره از هوا استفاده می‌کند، اما اغلب متوجه آن نیست و از اهمیت آن غافل است. اگر این آگاهی‌ها و دانش‌ها نباشند، زندگی اجتماعی ما مختلف می‌شود و جهان اجتماعی فرمومی‌پاشد. این دانش را انسان‌ها در طول زندگی خود به دست می‌آورند؛ یعنی این دانش، حاصل از زندگی است. ما انسان‌ها با تولد و ورود به جهان اجتماعی، با دیگرانی که در همان جهان اجتماعی زندگی می‌کنند، در مجموعه‌ای از آگاهی‌ها و دانش‌ها سهیم و شریک می‌شویم. یادگیری این دانش از بدو تولد آغاز می‌شود و تا پایان عمر ادامه دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفه رانشی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

(فاطمه صفری)

گزینه «۱

تشريع موارد تادرست:

همه کسانی که از دانش عمومی برخوردارند، مشکلات زندگی اجتماعی را می‌شناسند و برای حل برخی از آن‌ها راهکارهایی پیشنهاد می‌دهند. اما افرادی که درباره این مسائل شناخت علمی دارند، از شناختی دقیق برخوردارند و می‌توانند برای آن‌ها راه حل‌های صحیح پیدا کنند.

کسی که دانش علمی دارد، به درک عمیقی از دانش عمومی جهان اجتماعی خود می‌رسد؛ آسیب‌ها و اشکالاتی را که به دانش عمومی راه پیدا کرده‌اند، شناسایی می‌کند و قدرت پیدا می‌کند که از حقایق موجود در دانش عمومی دفاع کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفه رانشی، صفحه‌های ۲، ۵ و ۶)

(فاطمه صفری)

گزینه «۴

این دیدگاه در نقابل با رویکرد اول، این ادعا را که دانش علمی، راه کشف واقعیت و دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی است، انکار می‌کند و همه دانش‌ها را دانش حاصل از زندگی می‌داند. دانش‌ها کشف و بازخوانی واقعیت نیستند، بلکه خلق و بازسازی آن هستند که انسان‌ها برای سامان دادن به زندگی خود تولید می‌کنند. برتری دانش تجربی بر دانش حاصل از زندگی را بی‌اعتبار می‌داند و به عکس دانش عمومی را پایه و اساس هرگونه دانشی از جمله دانش تجربی می‌داند. در برخی از نحله‌های این دیدگاه، مرز دانش علمی و دانش عمومی فرو می‌پاشد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیفه رانشی، صفحه ۸)

(پوریا هسین پور)

گزینه «۲

گزینه «۲»: ج، ک، ت، ی، ح، و: ۶ مورد
تشريع گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ت، د، ل، ب، خ، م، ب: ۷ مورد

گزینه «۳»: غ، س، ت، ت، هـ، ن، تـ، غـ، مـ: ۱۰ مورد

گزینه «۴»: خـ، دـ، کـ، رـ، تـ، بـ، رـ: ۱۰ مورد

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۶ و ۳۹)

گزینه «۲

آس مان / بر دیا: -U-

آس یاب / هم نَ وَرد: -U-U

آد بـ یات / هـ دـ فـ علم: U-UU

تشريع گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مشترک» با «آسیاب» الگوی هجایی یکسانی ندارند. (هجای آخر در «مشترک» بلند است، در حالی که در کلمه «آسیاب» کشیده است).

گزینه «۳»: هجای آخر کلمه «محتو» با «آسیاب» یکسان نیست (هجای آخر در «محتو» بلند است، در حالی که در کلمه «آسیاب» کشیده است) و همچنین کلمه «خدماتی» با «ادبیات» الگوی هجایی یکسانی ندارند. (هجای آخر در «خدماتی» بلند است، در حالی که در کلمه «ادبیات» کشیده است).

گزینه «۴»: «ملوانان» با «ادبیات» الگوی هجایی یکسانی ندارند. (هجای آخر در «ملوانان» با «ادبیات» کشیده است) (علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۶ و ۳۹)

گزینه «۴

مفهوم مشترک ابیات با عبارت سوال:

عاشق و عارف واقعی معشوق و خداوند را بر بهشت و دیگر زیبایی‌ها ترجیح می‌دهد.

مفهوم گزینه «۴»: شاعر حضور و ورود یار را در زیبایی به بهشت تشبيه کرده است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵۱)

(ممتن اصغری)

گزینه «۴

در بیت صورت سوال، تأکید سعدی شیرازی بر آن است که آنچه باقی می‌ماند، معنی و باطن است و انسان هوشمند برای ظاهر، ارزشی قائل نیست. در بیت گزینه «۴» نیز شاعر، صورت را پوست و معنی را مغز دانسته است و آنچه اصل می‌باشد، مغز است نه پوست.

تشريع گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: فردوسی در این بیت درباره آفرینش مردم (انسان) سخن می‌گوید و منظورش این است که از دیدگاه خرد یک بار ببین که معنی مردم (معنی انسان‌بودن) چیست.

گزینه «۲»: در این بیت، شاعر دوگانه صورت و معنی را به رسمیت نمی‌شناسد و توصیه‌اش این است که باید خود را از این تشویش‌هایی که از عقل برمی‌خیزد، جدا کرد.

گزینه «۳»: بیت مدحی است و شاعر می‌گوید خشم شاه و آتش فقط در لفظ با هم تفاوت دارند، و گرنه معنی‌شان یکی است؛ یعنی خشم شاه همان آتش است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۵)

(ارغوان عبدالمکی)

در دیدگاه اول، تفاوت دانش علمی با دانش عمومی در روش آن هاست. دانش علمی تنها از راه حس و تجربه و به صورت نظاممند به دست می آید و لی دانش عمومی، دانش حاصل از زندگی افراد است که از راه جامعه پذیری و فرهنگ پذیری به دست می آید. دانش علمی (تجربی) راه کشف واقعیت و تنها دانش معتبر است. دانش عمومی در مقابل دانش علمی از ارزش ناچیزی برخوردار است. دانش علمی برای حفظ هویت خود باید از ورود دانش عمومی به قلمرو علم، جلوگیری کند.

جامعه‌شناسی خرد، کنش اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی خرد را بررسی و مطالعه می کند و جامعه‌شناسی کلان، ساختار اجتماعی و سایر پدیده‌های اجتماعی کلان را بررسی و مطالعه می کند.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۱ و ۱۶)

«۱۰۰- گزینه ۲»

(فاطمه صفری)

جهان متعدد، براساس هویت دنیوی خود، فقط علم تجربی را دانش علمی می داند و علوم عقلانی و وحیانی را علم محسوب نمی کند. وقتی چنین رویکردی، به جوامع دیگر که دانش علمی را به دانش تحریب منحصر و محدود نمی بینند و علاوه بر علم تجربی، علوم عقلانی و وحیانی را معتبر می دانند سرایت می کند، در این جوامع، تعاریف متفاوت و گاه متصادی از علم رواج می یابد و در ذخیره دانشی آنها تعارض هایی پدید می اورد. در چنین شرایطی، ارتباط دو سویه دانش عمومی و دانش علمی قطع می شود؛ دانش عمومی به طور همه‌جانبه از دانش علمی حمایت نمی کند، دانش علمی از رشد و رونق لازم باز می ماند و دغدغه و توان لازم برای حل مسائل و مشکلات دانش عمومی را از دست می دهد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ذیقره دانشی، صفحه‌های ۶ و ۷)

«۹۵- گزینه ۳»

جامعه‌شناسی (۱)

(فاطمه صفری)

«۱۰۱- گزینه ۳»

عده‌ای از جامعه‌شناسان جهان‌های اجتماعی را در طول هم می دانند و معتقدند همه جهان‌های اجتماعی شبیه یکدیگرند و بر همین اساس مسیر یکسانی را نیز طی می کنند؛ یعنی همه آنها شبیه یک نوع موجود زنده‌اند و تفاوت‌شان همانند تفاوتی است که آن موجود زنده در مراحل مختلف رشد خود از دوران کودکی تا مراحل بزرگ‌سالی پیدا می کند. این عده، نگاه خطی به تاریخ پسر دارند. در این دیدگاه، همه جوامع در یک خط قرار می گیرند؛ بعضی از آنها در این مسیر واحد، پیشرفت‌ترند و بعضی در مقایسه با جوامع پیشرفت‌هه، عقب مانده‌اند و جوامعی که به لحظات تاریخی عقب مانده‌اند، باید جوامع پیشرفت‌ه را الگوی حرکت خود قرار دهند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زنگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۱ و ۳۹)

(فاطمه صفری)

«۱۰۲- گزینه ۳»

یکی از مهم‌ترین انتقادها به خودداری فرهنگ غرب و تصور ساده آن از سایر فرهنگ‌ها را مردم‌شناسان مطرح کردند. دور کیم حرکت جوامع بشری را به دو مقطع تقسیم می کند. جوامع مقطع نخست را جوامع مکانیکی و جوامع مقطع دوم را جوامع ارگانیکی می نامد. در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است مانند تقسیم کار سنی و جنسی، ولی در جوامع مکانیکی تقسیم کار گسترده وجود دارد.

اگرچه انسان امروزی براساس تجربیات واقعی، استعمار را به معنی استثمار (بهره کشی به ناحق از دیگران و دسترنج آنها) درمی یابد؛ ولی در سده‌های پیشین، نظریه استعمار به معنای طلب آبادانی برای جوامع عقب‌مانده بود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زنگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۱، ۳۵ و ۳۹)

(فاطمه صفری)

«۱۰۳- گزینه ۴»

تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها و همچنین تنوع اراده و اختیار آن‌ها، سبب پدایش جهان‌های اجتماعی مختلف می شود. تفاوتهایی که مربوط به لایه‌های سطحی جهان اجتماعی باشد و به حوزه نمادها و هنجره‌ها بازگردد، از نوع تفاوتهایی است که درون یک جهان اجتماعی واحد رخ می دهد.

(آریتا بیدرقی)

«۹۶- گزینه ۳»

آگاهی درباره فرصت‌ها و محدودیت‌های فناوری ← شیوه صحیح استفاده از طبیعت و علوم طبیعی خودبه‌خود اتفاقی در جهان رخ نمی دهد ← قانون علیت شکل‌گیری جامعه‌شناسی خرد ← شناخت کنش اجتماعی (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۶)

(آریتا بیدرقی)

«۹۷- گزینه ۳»

وجود انسان به ابعاد اجتماعی اش تقلیل نمی یابد ← قائل شدن به موضوعات متفاوت علوم انسانی و علوم اجتماعی فراهم آوردن فرست موضع گیری اجتماعی مناسب برای دانشمندان ← داوری درباره پدیده‌های اجتماعی و انتقاد از آن‌ها شاخه‌ها و دانش‌های اجتماعی متفاوت ← ابعاد مختلف زندگی اجتماعی انسان در امان ماندن از آسیب‌های اجتماعی زندگی در اجتماعات مختلف ← کشف نظم و قواعد جهان اجتماعی توسعه دانشمندان علوم اجتماعية (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

(آریتا بیدرقی)

«۹۸- گزینه ۱»

فراهم ساختن زمینه فهم متقابل انسان‌ها و جوامع مختلف از یکدیگر ← افزایش هم‌دلی و همراهی انسان‌ها شناخت پدیده‌های اجتماعی ← پیش‌بینی آثار و پیامدهای پدیده‌های اجتماعی مقایسه علوم طبیعی و علوم اجتماعی ← پی‌بردن به برخی فواید علوم اجتماعی (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱ و ۱۳)

(آریتا بیدرقی)

«۹۹- گزینه ۲»

ملک ارزیابی رشته‌ها ← آینده شغلی پیش‌بینی در آن پیچیده‌تر از علوم طبیعی است ← علوم اجتماعية به تصمیم و اقدام انسان‌ها وابسته نیستند ← پدیده‌های طبیعی اثرگذاری و اثرپذیری اجتماعات انسانی بر کنش‌ها و شیوه زندگی ما را به روش علمی مطالعه می کنند ← علوم اجتماعية (جامعه‌شناسی (۳)، علوم اجتماعی، صفحه‌های ۱۱، ۱۳ و ۱۷)

کتاب آبی

برخی از دانشمندان، پدیده‌های اجتماعی را براساس اندازه و دامنه آن‌ها، تقسیم می‌کنند. در این تقسیم‌بندی می‌توان طیفی ترسیم کرد که در یک سوی این طیف، پدیده‌های خرد، مثل کنش اجتماعی افراد و در سوی دیگر پدیده‌های کلان، مثل نظام اجتماعی قرار دارند و در میانه پیوستار پدیده‌هایی که دامنه متوسط دارند، قرار می‌گیرند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۲۷)

کتاب آبی

هیچ‌یک از اجزای جهان اجتماعی بدون معنا نیست؛ به همین دلیل، همه پدیده‌های اجتماعی، هویتی معنایی و ذهنی دارند، اما همه پدیده‌های اجتماعی دارای بُعد محسوس و عینی نیستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۲۷)

جامعه‌شناسی (۲)

آریتا بیدقی

تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و رنسانس ← انقلاب فرانسه (ب) فراهم شدن زمینه‌های عبور از اقتصاد کشاورزی ارباب-رعیتی ← رشد تجارت، کشف آمریکا و بالا گرفتن تب طلا (الف) جنگ‌های صلیبی، مواجهه اروپاییان با مسلمانان و فتح قسطنطینیه ← ایجاد زمینه‌های فروریختن اقتدار کلیسا (ج)

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه‌های ۳۹، ۴۰ و ۵۳)

آریتا بیدقی

فیلسوفان روشنگری با فلسفه‌های روشنگری فرهنگ معاصر غرب را پدید آوردند. ← دکارت و روسو گروه‌هایی که با تحولات بعدی جهان غرب همراهی نکردند. ← آمیش‌ها در گسترش فرهنگ سکولار در فرهنگ عمومی غرب نقش داشتند ← کالون و لوثر فروریختن اقتدار کلیسا سبب شد تا در دوران رنسانس پادشاهان فرصت ظهرور پیدا کنند ← رقبیان دنیاطلب کلیسا

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه‌های ۳۷ و ۵۰)

آریتا بیدقی

سکولاریسم پنهان، شامل دیدگاه‌ها، فلسفه‌ها و جهان‌بینی‌هایی است که به نفی ابعاد معنوی هستی نمی‌پردازد؛ بلکه بخش‌هایی از عقاید معنوی و دینی را در خدمت نظام دنیوی و این جهانی قرار می‌دهند و از توجه یا عمل به بخش‌های دیگر، سر باز می‌زنند. رویکرد گزینشی جهان غرب به ابعاد معنوی و دینی جهان، سبب پیدایش و رشد برخی از نهضت‌های جدید دینی شد که از آن با عنوان «بروتستانیسم» یاد می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه‌های ۳۸ و ۴۳)

کتاب آبی

سکولاریسم، مهم‌ترین ویژگی هستی شناختی فرهنگ معاصر غرب و به معنای رویکرد دنیوی و این جهانی به هستی و جهان می‌باشد که غالبه آن بر فرهنگ غرب، چنین یادمی‌راد در پی داشته است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بیانی، صفحه ۳۸)

همه ما در جهان اجتماعی متولد می‌شویم و پس از ما نیز، جهان اجتماعی همچنان وجود دارد. اگر ما فقط جهانی را ببینیم که در آن متولد شده‌ایم، شاید گمان کنیم جهان اجتماعی تنها یک شکل دارد. ولی هنگامی که چشم خود را بر جوامع دیگری می‌گشاییم که هم اینک در دیگر نقاط دنیا وجود دارند؛ یا وقتی به تاریخ گذشته خود رجوع می‌کنیم و جهان خود را با آنان مقایسه می‌کنیم، به تنوع جهان‌های اجتماعی پی‌می‌بریم.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

آریتا بیدقی

این شکل مربوط به دیدگاه کسانی است که برای همه جوامع مسیر مشابه و واحد ترسیم می‌کنند و نگاه تک خطی به تاریخ دارند. به نظر این عده جوامع عقب‌مانده باید جوامع پیشفرته را الگوی حرکت خود قرار دهند و تحولات آن‌ها نه براساس آرمان‌هایشان بلکه مطابق جوامع پیشفرته باشد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

آریتا بیدقی

عبارت «اول»: تنوع جهان‌های اجتماعی عبارت «دوم»: تفاوت‌های درون یک جهان اجتماعی واحد
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)

آریتا بیدقی

الف) دانایی از نادانی بهتر است. ← ارزش نهاد تعلیم و تربیت
ب) اجزاء جهان‌های اجتماعی ← پدیده‌های اجتماعی
ج) کنش‌های درونی و عقاید و ارزش‌های اجتماعی ← بُعد معنایی و ذهنی پیشتری دارند.
د) عدالت اجتماعی ← پدیده اجتماعی ذهنی و کلان
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

آریتا بیدقی

تصور سفر بی‌بازگشت به مریخ ← ذهنی (نامحسوس) و کلان
علاقة به ساخت فیلمی خاص ← ذهنی و خرد
شرکت در جشن فارغ‌التحصیلی یک دوست ← عینی و خرد
آزادی بیان ← ذهنی و کلان
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

آریتا بیدقی

در تمامی جهان‌ها وجود دارد، ولی انواع و اشکال متفاوتی دارد ← نهاد اجتماعی
باور و اعتقاد به جایگاه انسان در جهان و تفسیر او از زندگی و مرگ ← عemic ترین پدیده‌های اجتماعی
صاحب کشورهای نفت‌خیز از اهمیت نفت و وضعیت کشورهای صنعتی و نیاز آن‌ها به نفت اطلاع کافی ندارند ← مفقود بودن بُعد ذهنی و معنایی نفت
(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۸، ۲۹ و ۳۰)

گزینه «۲»: کتابخانه مدرسه ما یک پدیده خرد، کتابخانه ملی یک پدیده کلان و کتابخانه مرکزی تهران یک پدیده میانه است.

گزینه «۳»: امنیت یک پدیده کلان، پادگان یک پدیده میانه و سرباز یک پدیده خرد است.

گزینه «۴»: حقوق شهروندی یک پدیده کلان، قوانین یک شرکت یک پدیده میانه و بی توجهی کارمند به رئیس یک کنش اجتماعی است که خردترین پدیده اجتماعی است.

نکته: اندازه و دامنه یک پدیده اجتماعی، موضوعی نسبی است، یعنی یک پدیده می تواند در مقایسه با پدیده دیگر، خرد باشد و در مقایسه با پدیده دیگر کلان باشد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۷)

(نگار غلامی)

۱۲۲- گزینه «۲»

نهادها در تمامی جهان‌های اجتماعی وجود دارند، ولی انواع و اشکال آن‌ها متفاوت با یکدیگر است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(نگار غلامی)

۱۲۳- گزینه «۱»

کارت قرمز، بیانگر یک نماد در بازی فوتبال است و نمادها، از آشکارترین و سطحی‌ترین پدیده‌های اجتماعی هستند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

(آریتا بیدقی)

۱۲۴- گزینه «۴»

در نظام تعلیم و تربیت:

- دفتر، قلم، تخته‌سیاه و کلاس = نمادها
- برای دانا شدن باید به مدرسه رفت = هنجار
- دانایی بهتر از نادانی است = ارزش
- انسان تربیت‌پذیر است = عقیده

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۱)

(آریتا بیدقی)

۱۲۵- گزینه «۴»

عقاید و ارزش‌ها در لایه‌های عمیق قرار می‌گیرند. عمیق‌ترین لایه جهان اجتماعی، عقاید کلانی بوده که بر آرمان‌ها و ارزش‌های «اجتماعی» تأثیر می‌گذارد. باور و اعتقادی که انسان نسبت به اصل جهان و جایگاه انسان در آن دارد و تفسیری که انسان از زندگی و مرگ خود دارد، عمیق‌ترین پدیده‌های اجتماعی‌اند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۰)

(آریتا بیدقی)

۱۲۶- گزینه «۳»

انسان‌ها در برابر فرهنگی که از طریق آموزش و تربیت به آن‌ها منتقل می‌شود، فقط موجودی منفعل و پذیرنده نیستند، بلکه کنشگری فعل و تأثیرگذار نیز به حساب می‌آیند.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(آریتا بیدقی)

۱۲۷- گزینه «۴»

تغییرات هنجرها و نمادها مربوط به لایه‌های سطحی و تغییرات عقاید و ارزش‌ها مربوط به لایه‌های عمیق جهان اجتماعی است و دلیل تفاوت همکاری اعضا و اجزای جهان اجتماعی انسان‌ها با موجودات دیگر این است که رفتار آن موجودات، ناآگاهانه یا غریزی است.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(آریتا بیدقی)

در فرهنگ دینی اسلام، انسان به عنوان برترین آیت و نشانه خداوند سبحان است و در فرهنگ قرآن، کرامت و خلافت انسان هنگامی تحقق پیدا می‌کند که آدمی از محدودیت‌های دنیوی و این جهانی خود فراتر می‌رود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهوانی، صفحه ۳۹)

۱۱۵- گزینه «۴»

در فرهنگ دینی اسلام، انسان به عنوان برترین آیت و نشانه خداوند سبحان است و در فرهنگ قرآن، کرامت و خلافت انسان هنگامی تحقق پیدا می‌کند که آدمی از محدودیت‌های دنیوی و این جهانی خود فراتر می‌رود.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهوانی، صفحه ۳۹)

۱۱۶- گزینه «۳»

خواست و اراده آدمی را مبدأ قانون گذاری می‌داند. ← اندیشه سیاسی لیبرال

نظام ارباب- رعیتی در غرب ← فئودالیسم

رفتارهای دنیوی، توجیه دینی می‌شد. ← قرون وسطی

از شعارهای معنوی استفاده می‌کردند و سکولاریسم عملی را دنبال می‌کردند. ← آباء کلیسا

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهوانی، صفحه‌های ۴۷، ۵۲ و ۵۳)

۱۱۷- گزینه «۱»

عبارت «من پروردگار برتر شما هستم.» ← پنهان‌سازی ابعاد دنیوی و خواسته‌های نفسانی افراد در قالب مفاهیم دینی حقوق بشر ← پیامد اندیشه اومانیستی و خواسته‌ها، عادات و تمایلات طبیعی آدمیان

سکولاریسم به معنای ← رویکرد دنیوی و صرفاً این جهانی به هستی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهوانی، صفحه‌های ۴۱ و ۴۰)

۱۱۸- گزینه «۴»

(کتاب آبی) از جهت نظری، مسیحیت آمیخته با رویکردهای اساطیری شده و با سقوط تثلیث از ابعاد عقلانی توحید دور ماند. از جهت عملی، مسیحیان و از جمله آباء کلیسا در تعامل با فرهنگ امپراتوری روم، به سوی نوعی دنیاگرایی گام برداشتند. آباء کلیسا در این مقطع، عملکرد دنیوی خود را تحت پوشش معنوی و دینی توجیه می‌کردند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهوانی، صفحه ۴۹)

۱۱۹- گزینه «۳»

(آریتا بیدقی) فرهنگ اساطیری یونان و روم باستان، با غفلت از نگاه توحیدی به عالم، مراحلی از توجه به عالم کثert را بدون توجه به خداوند واحد طی کرده بود. در این فرهنگ خداوندگاران متکثر پرستیده می‌شوند.

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهوانی، صفحه‌های ۴۹ و ۴۷)

۱۲۰- گزینه «۴»

(آریتا بیدقی) آریوس، عیسی را مخلوقی می‌دانست که خداوند به واسطه او جهان را آفریده است و ماسدنیوس «الوهیت روح القدس را نمی‌بدیرفت.»

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین بهوانی، صفحه ۴۵)

جامعه‌شناسی (۱)

(نگار غلامی)

۱۲۱- گزینه «۱»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تورم یک پدیده بسیار کلان است، اما سازمان بورس یک پدیده میانی است که به بزرگی اصل تورم نیست، سازمان بورس کشوری از یک جمعه‌بازار قطعاً بزرگ‌تر است.

(ولی برخی - ابهر)

گزینه «۳»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «قرة» نکره است و به صورت (قدرتی) ترجمه می‌شود، در این گزینه «لای نفی جنس» نیز به کار رفته است و باید در ترجمه آن از (هیچ) استفاده شود.

گزینه «۲»: «ذلک باعث» به صورت (آن فروشنده‌ای است که) ترجمه می‌شود، در این گزینه «تضائع» نیز جمع است که مفرد ترجمه شده و نادرست است.

گزینه «۴»: «إِنْطَوْي» فعل مضاری است و همراه حرف «قد» به صورت مضاری نقلی (به هم پیچیده شده است) ترجمه می‌شود.

(ترجمه)

(کاظم غلامی)

گزینه «۱»

«به نام ...» ترجمه درستی برای فعل «تُسَمّى»: نامیده می‌شود» نیست. همچنین «فارغ‌التحصیل می‌شوند» نادرست است، زیرا «تَخْرُج» بر وزن «تَفَعَّل»، یک فعل مضاری از باب تفعّل است و باید به صورت «فارغ التحصیل شدند» ترجمه شود.

(ترجمه)

(سیده مهیا مؤمنی)

گزینه «۳»

«کاش»: لیست (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «فصل بهار»: فصل الربيع (رد گزینه ۲) / «کشور ما»: بلدنـا (رد گزینه ۱)

(ترجمه)

(نوبر امسکی)

گزینه «۲»

«صبح یکی از روزهای زمستانی»: صباح أحد الأيام الشتائية (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «علی و جواد یکدیگر را زدند»: معادل عربی «بکدیگر را زدند» باید از باب تفاعل باشد، بنابراین فعل «تضارب» مناسب‌تر است) تضارب علی و جواد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «در مدرسه»: فی المدرسة (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

(ولی برخی - ابهر)

گزینه «۲»

با توجه به معنای عبارت (مردم خفته‌اند؛ هرگاه بمیرند بیدار می‌شوند) بیت گزینه «۲» به مفهوم آن نزدیک‌تر است.

(مفهوم)

(سیده مهیا مؤمنی)

گزینه «۴»

«یترجم بشکل «الماضی الإستماری» بسبب وجود «كان» صحیح است. دقت کنید «كان + فعل مضارع» به صورت مضاری استمراری ترجمه می‌شود. (تمایل صرفی و اعراب)

(پیروز وبان)

گزینه «۳»

در گزینه «۳»، «ليس له حرف زائد» نادرست است، زیرا فعل داده شده، مزید ثلاثی از باب إفعال است: له حرف زائد و من باب إفعال (أنکر، يُنكِر)، إنکار)

(تمایل صرفی و اعراب)

(آریتا بیدرقی)

- تفاوت‌های درون یک جهان اجتماعی: تفاوت‌های مربوط به پدیده‌های سطحی (هنجرها، نمادها، کنش‌ها و رفتارها)

- تفاوت‌های میان جهان‌های اجتماعی: تفاوت‌های مربوط به لایه‌های عمیق (عقاید و ارزش‌ها)

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۶ و ۳۷)

(آریتا بیدرقی)

تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجرها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۷)

(آریتا بیدرقی)

مطلوب نظریه «جهان‌های اجتماعی در عرض هم»، هیچ فرهنگی نمی‌تواند با حفظ هویت خود، مسیر فرهنگ دیگر را ادامه دهد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۹)

گزینه «۴»

تفاوت‌هایی که به حوزه نمادها و هنجرها بازمی‌گردد، از نوع تفاوت میان جهان‌های اجتماعی مختلف نیست؛ بلکه از نوع تفاوت‌هایی است که در درون یک جهان اجتماعی پذیرفته می‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۷)

گزینه «۱»

مطلوب نظریه «جهان‌های اجتماعی در عرض هم»، هیچ فرهنگی نمی‌تواند با حفظ هویت خود، مسیر فرهنگ دیگر را ادامه دهد.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه ۳۹)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

گزینه «۲»

«اصبر»: صبر کن (رد گزینه ۳) / «إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ»: قطعاً (بی شک) وعده خدا حق است (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «اسْتَغْفِرِ لِذنبِكَ»: برای گناهت آمرزش بخواه (طلب آمرزش کن) (رد گزینه‌های ۱ و ۴؛ دقت کنید «ذنب» مفرد است و باید مفرد ترجمه شود، همچنین «از خدا» در گزینه ۴، اضافی است و معادلی در آیه شریفه داده شده ندارد).

(ترجمه)

گزینه «۳»

«جَبَرَتَا»: ما را متحیر کرد (رد گزینه ۱) / «ظَنَّيْنَ»: گمان می‌کنی / «أَنْ تَكُونَ»: که باشد (رد گزینه ۲) / «تَلَكَ الْوَاقْعَةُ»: آن حادثه (رد گزینه ۴) / «فَلَمَّا خَيَالَيْأَ»: یک فیلم خیالی، فیلمی خیالی (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

گزینه «۱»

«لاحظَ النَّاسَ»: مردم ملاحظه کردند (رد گزینه ۲) / «نَهَرَ قَرِيَّتَهُمْ»: رودخانه روستای خود را (رد گزینه‌های ۴ و ۲) / «مُجَفَّفًا»: خشک (رد گزینه‌های ۴ و ۲) / «دَعَا رَبَّهِمْ»: پروردگار خود را خواندند (رد گزینه‌های ۴ و ۳) / «أَنْ يُشَيرَ»: برانگیزید (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «الْغَيْوُمُ»: ابرها (رد سایر گزینه‌ها؛ دقت کنید «الْغَيْوُم» جمع و معرفه است و باید به همین شکل نیز ترجمه شود).

(ترجمه)

گزینه «۱»

«إِذَا قَالَ»: هرگاه بگوید (رد گزینه ۳) / «يُنَفِّرُّقُمْ»: شما را پراکنده می‌کند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) / «يُحاوِلُ كَالْعَمَلَ»: همچون مزدوران تلاش می‌کند (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «أَنْ يُبَعِّدَ بَعْضُكُمْ مِنْ بَعْضٍ»: شما را از یکدیگر دور کنند (رد سایر گزینه‌ها) / «غَنَه»: از او (رد گزینه‌های ۳ و ۴) در گزینه «۴»، «از یکدیگر» مربوط به ترجمه بخش آخر جمله است که در جای اصلی خود به کار برده نشده است.

(ترجمه)

(سید محمدعلی مرتفعی)

«لا» نفی جنس بر سر یک اسم نکره می‌آید و به صورت «هیچ ... نیست» ترجیمه می‌شود. در گزینهٔ ۳، حرف «لا» بر سر اسم نکره «زهرة» آمده و از نوع نفی جنس است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: «لا» بر سر یک اسم نیامده و نمی‌تواند نفی جنس باشد.

گزینه‌های ۲ و ۴: «لا» بر سر فعل مضارع آمده و از نوع نفی مضارع است.
(انواع بملات)

(ولی بری- ابره)

۱۵۰- گزینهٔ ۴

در جای خالی اول، به اسم حروف مشتهه بالفعل نیاز داریم و اسم این حروف باید منصوب باشد؛ بنابراین گزینه‌های ۲ و ۳ «رد می‌شوند، چون «المُسْتَعْوِنُ» مرفوع با (او) است. در جای خالی دوم، ضمیر متصل به «لَكُنْ» باید مفرد مذکور غایب باشد و با «الْمُتَكَلِّمُ» و فعل مفرد بعد از آن مطابقت کند؛ بنابراین تنها گزینهٔ ۴ درست است.

(انواع بملات)

عربی زبان قرآن (۲)

(مرتضی کاظم شیرودی)

۱۵۱- گزینهٔ ۳

«لا تَمْشِ:» (فعل نهی مخاطب) راه نرو (رد گزینهٔ ۴) / «فِي الْأَرْضِ:» روی زمین / «مَرَحَا:» شادمانه، ناز، با خود پسندی / «إِنْ:» قطعاً، بی‌گمان / «لَا يُحِبُّ:» دوست ندارد (رد گزینهٔ ۲) / «كُلْ:» هر (اگر پس از «كُلْ» اسم نکره باید، به صورت «هُر» ترجیمه می‌شود). (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «مُخْتَالٌ:» خود پسند (رد گزینهٔ ۳) / «فَخَوْرٌ:» فخر فروش (ترجمه)

(پیروز و جان)

۱۵۲- گزینهٔ ۱

«الاقتاصاد:» صرفه‌جویی، صرفه‌جویی کردن (رد گزینهٔ ۴) / «فِي اسْتِهْلَاكِ الماء وَ الْكَهْرَباء:» در مصرف آب و برق (رد گزینهٔ ۳) / «قَضِيَّةٌ مُهِمَّةٌ:» مسئله مهمی، یک مسئله مهم / «لَأَنْ:» زیرا، چون / «الآخِرِينَ:» آیندگان (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «يَحْتَاجُونَ:» نیاز دارند / «إِلَيْهِمَا:» به آن دو / «لِلثَّمَّتَعْ:» برای بهره‌مندی (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «مِنَ الْحَيَاةِ الْفُضْلَى:» از زندگی بهتر (رد گزینهٔ ۳)

(ترجمه)

(مرتضی کاظم شیرودی)

۱۵۳- گزینهٔ ۲

«يَعْلَمُ:» می‌دانند (فعل مضارع است ← رد گزینهٔ ۴) / «الْتَّاسُ:» مردم (رد گزینهٔ ۳) / «أَنَّ أَفْضَلَ الْأَصْدَقَاءِ:» که برترین دوستان / «أَنْفَعُهُمْ:» سودمندترین شان (رد گزینهٔ ۱) / «لِلآخرِينَ:» برای دیگران (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «اتَّخِذْ:» بگیر، برگزین (رد گزینهٔ ۴) / «أَلْفًا مِنْهُمْ:» هزار تا از آنان (رد گزینهٔ ۱)

(ترجمه)

(سیده مهیا مؤمنی)

۱۵۴- گزینهٔ ۲

«شُعَراؤُنَ الإِبْرَانِيُّونَ:» شاعران ایرانی ما / «إِسْتَفَادَ ... كَثِيرًا...:» بسیار استفاده کردند.

(ترجمه)

(پیروز و جان)

در گزینهٔ ۲، «مضاف‌الیه ....» نادرست است، زیرا «مَرْصُوص» صفت است و «بَنِيَان» نیز موصوف آن است.

(تمیل صرفی و اعراب)

(سیده مهیا مؤمنی)

در گزینهٔ ۴، «يَتَشَكَّلُونَ» صحیح است. همچنین در عبارت داده شده، «العالِم» نادرست است و به جای آن باید «العالَم» باید. دقت کنید «العالَم» به معنی «دانشمند، دانا» است، اما «العالِم» به معنی «دنیا» می‌باشد. (فقط هر کات)

(پیروز و جان)

۱۴۳- گزینهٔ ۴

متضادها در گزینهٔ ۴، «يَتَشَكَّلُونَ»: بَشْتَرِي، بَيْبَعُ / البائِع، المُشْتَري
گزینهٔ ۱: ذَكَر، أَنْثَى
گزینهٔ ۲: الْطَّوْلِيَّةُ وَ الْقَصْبِرَةُ
گزینهٔ ۴: الْجَمَاعُ وَ التَّفْرِقُ

(واگران)

(سیده مهیا مؤمنی)

با توجه به «المُصَاعِبُ» که فاعل است و جمع مکسر غیر انسان، متوجه می‌شویم که فعل «تحوّل» در این جمله از باب تفعیل و صیغه لغایه است.
(قواعد فعل)

(کاظم غلامی)

۱۴۵- گزینهٔ ۲

در این گزینه، «أَنْزَلَنا» و «نَزَلَ» هر دو فعل ماضی هستند: «به حقیقت آن را نازل کردیم و به حقیقت نازل شد». **بررسی سایر گزینه‌ها:**
گزینهٔ ۱: از مخاطب بودن فعل‌های «تَعْلَمُونَ» و «تَعْلَمُونَ» می‌فهمیم «تَوَاضَعُوا» فعل امر است: «بِرَايِ كسی که از او یاد می‌گیرید و برای آنکه او را آموزش می‌دهید، فروتنی کنید».
گزینهٔ ۲: از معنای عبارت و وجود «يا أهل الكتاب»، می‌توان فهمید که «عَالَوَا» فعل امر است: «اي اهل کتاب بیایید به سوی سخنی یکسان میان ما و شما».
گزینهٔ ۳: «صَبِرْ» و «استَغْفِرْ» فعل امر مخاطب هستند: «صَبِرْ كن زيرا وعدة خداوند حق است و برای گناهت آمرزش بخواه». (قواعد فعل)

(سیده مهیا مؤمنی)

۱۴۷- گزینهٔ ۴

حرف مشبه «إِنْ» در ابتدای یک جمله جدید استفاده شده است، پس «إِنْ» است و برای ایجاد ارتباط میان دو جمله نیامده است.

(انواع بملات)

(سیده مهیا مؤمنی)

۱۴۸- گزینهٔ ۲

صورت سوال، خبر حروف مشبه بالفعل را می‌خواهد که از نظر نوع باقیه متفاوت باشد. در گزینهٔ ۲، خبر «لَيْتَ» کلمه «فَائِزٌ» است که یک اسم محسوب می‌شود، این در حالی است که خبر حروف مشبه بالفعل در سایر گزینه‌ها، به ترتیب: «لا يَعْرِفُونَ»، «قد شَفَتْ» و «كَنْتْ» است که همگی فعل (جمله) هستند.

(انواع بملات)

عربی زبان قرآن (۱)

(نویر امسکی)

۱۶۱- گزینه «۲»

«آنلنه»: آن را نازل کردیم (فرو فرستادیم) (رد گزینه ۴) / «نزل»: نازل شد (رد گزینه‌های ۱ و ۴). دقت شود واژه «پس» در گزینه «۳» اضافی است. (ترجمه)

(امیر رضایی رنبر)

۱۶۲- گزینه «۲»

«حاول»: کوشیدند (رد گزینه ۳) / «آن یعلموا»: یاد بدهند (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «علی أساس المنطق» بر اساس منطق (رد گزینه ۳؛ این عبارت در جای نامناسبی در ترجمه آمده است) / «أَكْدُوا عَلَيْهِ»: بر آن تأکید کردند (رد گزینه ۳)

(ترجمه)

(پیروز ویان)

۱۶۳- گزینه «۳»

«الليلة الماضية»: شب گذشته، در شب گذشته / «لاحظت»: ملاحظه کرد / «الأرض مفروشة»: زمین را پوشیده (رد گزینه ۴؛ دقت کنید موصوف و صفت نیستند) / «بعد تساقطها»: بعد بارش آن‌ها (رد گزینه ۲) / «من السماء التي»: از آسمانی که / «كانت ملئت»: پُر شده بود (رد گزینه ۱) / «من الغيوم ستوداء»: از ابرهای سیاه (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

(نویر امسکی)

۱۶۴- گزینه «۱»

«أقدام» جمع مکستر «قدم» است و باید به صورت «پاها» ترجمه شود. (ترجمه)

(سید محمدعلی مرتفوی)

۱۶۵- گزینه «۳»

«همه مردم باید»: (یجب) علی کل انسان (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «بایکدیگر»: مع بعضهم (رد گزینه ۴) / «مسلسلت‌آمیز همزیستی کنند»: آن‌ها یعنی شوا تعايشاً سلیماناً (رد گزینه ۲)

(ترجمه)

(امیر رضایی رنبر)

۱۶۶- گزینه «۳»

بررسی گزینه‌های دیگر: گزینه «۱»: ماضی آن بر وزن «أَفْعَلَ» است، لذا «صَرَّ» صحیح نیست. گزینه «۲»: فعل مورد نظر یک حرف زائد دارد، نه دو حرف (توجه داشته باشید برای تعیین تعداد حروف زائد افعال مزید، به صیغه اول ماضی آن‌ها توجه می‌کنیم). گزینه «۴»: «الغدوان» مفرد است لذا «اللثنيّة» (مثنی) نادرست است. (تمایل صرفی و اعراب)

(امیر رضایی رنبر)

۱۶۷- گزینه «۴»

در گزینه «۴»، حرکت «يتعلق» صحیح نیست؛ زیرا از فعل «تَعْلَقَ - يَتَعْلَقُ» و از باب تفعّل گرفته شده است. (ضبط هرگات)

(مرتضی کاظم شیرودی)

۱۶۸- گزینه «۳»

«تعَلَّمُوا» از باب تفعّل و امر مخاطب است و مصدر آن «تَعْلَمُ» است، نه «تَعْلِيمٌ». توجه: وزن‌های ماضی، مضارع، امر و مصدر دو باب «تَعْلَقَ» و «تَعْفِيلَ» را به خاطر بسیارید. (قواعد فعل)

(سیده مهیا مؤمنی)

«گوینده»: المتكلّم (رد سایر گزینه‌ها) / «که عمل کند»: آن یعمل (رد سایر گزینه‌ها)

(ترجمه)

(سیده مهیا مؤمنی)

مفهوم مشترک بیت گزینه «۴» و صورت سوال: «تا سختی و محدودیت کاری را تحمل نکنی، نتیجه مثبت آن را نمی‌توانی درک کنی.» (مفهوم)

(مرتضی کاظم شیرودی)

اسم جمع سالم مذکور در حالت رفع با علامت «ون» می‌آید، بنابراین «المؤْبَّون» نادرست است (صحیح: المؤَبُّون، نون باید دارای حرکت فتحه باشد). همچنین در اسم جمع سالم مذکور، پیش از «بن» باید حرکت کسره (بن) باید، پس «الملَّمَين» نادرست است (صحیح: المَلَّمِين) (ضبط هرگات)

(سید محمدعلی مرتفوی)

صورت سوال، اسم مبالغه‌ای را می‌خواهد که دلالت بر فراوانی صفت داشته باشد. در گزینه «۳»، «ختانه» (بسیار مهریان) اسم مبالغه است و فراوانی صفت را نیز بیان می‌کند.

در گزینه «۱»، «فتحة» (در بازکن، نشان دهنده یک ابزار و وسیله)، در گزینه «۲»، «العصاره» (آبیوه‌گیری، نشان دهنده یک ابزار و وسیله) و در گزینه «۴»، «غواص» (نشان دهنده شغل و حرف) هیچکدام دلالت بر فراوانی صفت ندارند.

(قواعد اسم)

(مرتضی کاظم شیرودی)

دو کلمه «خبر» و «شر» علاوه بر این که به معنای «خوبی» و « بدی» هستند، می‌توانند به معنای اسم تفضیل نیز بیانند؛ در این صورت، معمولاً بعد از آن حرف جر «من» است، یا به صورت «مضاف» واقع می‌شوند. توجه داشته باشید که فقط در گزینه «۲»، کلمه «أحسن» مضاف واقع شده است؛ پس می‌توان کلمه «خیر» را به جای آن آورد: «أنت خير حامل شهد». (قواعد اسم)

(سیده مهیا مؤمنی)

در گزینه «۱» فقط اسم فاعل ساخته شده از فعل مزید داریم: «المتكلّم» **بررسی سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۲»: «أمر» (اسم فاعل از فعل مجرد) و «مُخْلِصِين» (اسم فاعل از فعل مزید)

گزینه «۳»: «واحد» (اسم فاعل از فعل مجرد) و «المنشّرة» (اسم فاعل از فعل مزید)

گزینه «۴»: «السامِعِينَ» (اسم فاعل از فعل مجرد) و «مجيب» (اسم فاعل از فعل مزید)

(قواعد اسم)

(علی محمد کریمی)

در دوره کریم خان زند هیئت‌هایی از فرانسه و انگلستان برای گرفتن امتیاز و ایجاد مراکز تجاری به ایران آمدند اما چون با او به توافق نرسیدند، گشایشی در روابط صورت نگرفت.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پری و معاصر، صفحه ۲۱)

(میلاد هوشیار)

آرامش و ثبات سیاسی نسبی، کاهش مالیات‌ها، دربار کم‌تجمل و تلاش کریم خان برای تثبیت قیمت کالاها از جمله عوامل مؤثر در رونق اقتصادی دوره زندیه بود.

(تاریخ (۳)، ایران و پهلوی در آستانه دوره معاصر، صفحه ۲۲)

(فاطمه سقایی)

معیار و تعريف شهر کوچک و بزرگ و میزان جمعیت آن در کشورهای مختلف فرق می‌کند. پس از طراحی معیارهای رتبه‌بندی، تعداد شهرها یا روستاهایی که در هر طبقه وجود دارند، در جدول قرار می‌گیرد.

(پفرافیا (۳)، پفرافیایی سکونتگاه‌ها، صفحه ۸)

(فاطمه سقایی)

در برخی از بخش‌های جهان، در نتیجه گسترش فوق العاده زیاد دو یا چند مادرشهر در امتداد مسیرهای ارتباطی و حمل و نقل، زنجیرهای از مادرشهرها یا کلان شهرها پدید آمده‌اند که به آن‌ها مگالاپلیس می‌گویند. برخی، مگالاپلیس را منطقه ابرشهری نامیده‌اند.

به شهرهایی که به‌واسطه نقش مهم آن‌ها در اقتصاد و تجارت جهانی، حوزه نفوذ بسیار وسیعی در سطح جهان دارند، جهان‌شهر گفته می‌شود.

(پفرافیا (۳)، پفرافیایی سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(علیرضا رضایی)

در مگالاپلیس، حومه‌ها و شهرک‌های اقماری یک مادرشهر، به حومه‌ها و شهرک‌های مادرشهر دیگر پیوند می‌خورد.

(پفرافیا (۳)، پفرافیایی سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۲ و ۱۳)

(فاطمه سقایی)

در سده نوزدهم و نیمة اول قرن بیستم در کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی اروپا و آمریکای شمالی، به‌دلیل توسعه صنایع کارخانه‌ای مهاجرت از روستاهای به شهرها رخ داد. این مهاجرت تدریجی و طولانی مدت بوده و همگام با تحولات صنعتی شدن صورت گرفته است.

(پفرافیا (۳)، پفرافیایی سکونتگاه‌ها، صفحه ۱۷)

(علیرضا رضایی)

۱۸۰ تشریم عبارت‌های نادرست:

(ب) با افزایش درآمدهای نفتی، تجهیزات و کارخانه‌ها به شهرها تخصیص یافت.

(د) انهدام کشاورزی معلول طرح اصلاحات ارضی است.

(پفرافیا (۳)، پفرافیایی سکونتگاه‌ها، صفحه‌های ۱۹ و ۲۰)

(سید محمدعلی مرتفعی)

صورت سؤال، فعلی را می‌خواهد که به مفعول نیاز نداشته باشد؛ یعنی باید دنبال فعل لازم (ناگذر) بگردید. در گزینه «۳»، «نبعش» (فرستاده شد) فعل باب انفعال است و فعل‌های این باب، همیشه لازم هستند.

بررسی گزینه‌های دریگر:

گزینه «۱»: «ناجی» و «یسمع» متعدد هستند و به ترتیب «رب» و «صوت» مفعول آن‌ها هستند.

گزینه «۲»: «برید» فعل متعدد و «التوابل» مفعول آن است.

گزینه «۴»: «أحدَ» فعل متعدد و «إحدى» مفعول آن است.

(قواعد فعل)

(کتاب آبی)

«تکاتب» فعل مضارع در صیغه مفرد مؤثر غائب از باب «مفاعلة» است که مصدرش «مکاتبة» است. (ترجمه: این دانش‌آموز با دوستانش در آغاز سال جدید نامه‌نگاری می‌کند).

تشریم سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تعاشروا»: معاشرت کنید، «تعاملوا»: معامله کنید، هر دو فعل امر در صیغه جمع مذکر مخاطب از باب «تفاغل» هستند و مصدرشان «عاشر و تعامل» است.

گزینه «۲»: «تعارفنا»: با یکدیگر آشنا شدیم، فعل ماضی در صیغه متکلم مع الغیر از باب «تفاغل» و مصدرش «تعارف» است.

گزینه «۴»: «تعاون»: با هم‌دیگر همکاری می‌کنیم، فعل مضارع در صیغه متکلم مع الغیر از باب «تفاغل» و مصدر آن «تعاون» است.

(قواعد فعل)

تاریخ و جغرافیا (۳)

۱۷۱ گزینه «۴»

عده‌ای از تاریخ‌نگاران سنتی، بیشتر به ثبت وقایع شاهان و امور آن‌ها همت داشتند. آن‌ها اثار خود را غالباً با خصوصیات ادبی تأثیف می‌کردند و در این میان گاه با زبان تملق و مدح شاهان سخن گفته و بیش از آنکه مورخ حقیقت باشند، کاتب دربار بودند. سبک نگارش نیز در بسیاری موارد سخت است و تحلیل و تفسیر، کمتر در این آثار به چشم می‌خورد.

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۲)

۱۷۲ گزینه «۱»

یکی از پیشگامان انتقاد به تملق و متکلف‌نویسی، خاوری شیرازی مورخ مشهور زمان فتحعلی‌شاه و نویسنده تاریخ ذوالقرنین است. او به حقیقت‌نویسی و مختصر‌نویسی علاقه نشان داد و تملق‌گویی را نکوهش کرد؛ چنان‌که در این‌باره نوشتene است: «تاریخ‌نگار را هم لازم است که راست‌گفتاری پیشه کند... فرشته را دیو نخواند و دیو را فرشته نداند...».

(تاریخ (۳)، تاریخ‌نگاری و منابع دوره معاصر، صفحه ۵)

۱۷۳ گزینه «۲»

افغان‌ها به دلیل ناتوانی در تسلط بر تمام قلمرو صفوی و ناآشنایی با اصول

کشورداری، نتوانستند حاکمیت مقتدری تشکیل دهند.

(تاریخ (۳)، تاریخ ایران در قرون پری و معاصر، صفحه ۱۶)

(زهرا دامیر)

**۱۸۹- گزینه «۴»
بررسی سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: ارتفاع کوه‌ها در بعضی جاهای کمتر و در برخی مناطق بیشتر است.
 گزینه «۲»: ناهمواری‌های ایران بیشتر طی دوران اول تا سوم زمین‌شناسی پدید آمده است و پیدایش نهایی آن‌ها به اواخر دوران سوم زمین‌شناسی مربوط است.
 گزینه «۳»: ناهمواری‌ها بعد از دوره کواترنر تحت تأثیر عوامل فرسایش تغییر شکل می‌یابند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

(علیرضا رضایی)

**۱۹۰- گزینه «۳»
گزینه:**

در استان‌های هرمزگان و جنوب استان سیستان و بلوچستان در فاصله ناهمواری‌های بشاغرد تا دریای عمان، چندین گل‌فشان وجود دارد که همانند چشمهد می‌جوشند و معمولاً به شکل گبدی یا مخروطی شکل و در برخی جاهای به صورت حوضچه‌های مملو از آب و گل مشاهده می‌شوند. گل‌فشان‌ها به علت خروج گاز یا بخار آب از اعماق زمین به بالا می‌آینند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۲۹)

تاریخ و جغرافیا (۲)

(سید علیرضا علیویان)

**۱۹۱- گزینه «۲»
بررسی تاریخی سایر عبارات:**

(الف) یتر ب از نظر اقتصادی، شهر ثروتمندی به شمار نمی‌رفت.
 (ج) از لحاظ اعتقادی و دینی، اکثر اعضای قبیله‌های عرب ساکن شهر یتر ب پت پرست بودند.

(تاریخ ۲)، ظهور اسلام هرکتی تازه در تاریخ پسر، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(بهادر میربلوکی)

**۱۹۲- گزینه «۲»
گزینه:**

در نتیجه پیمان عقبه دوم، پایگاه امن و مطمئنی برای مسلمانان در یتر ب وجود آمد. به دنبال این پیمان، رسول خدا (ص) به مسلمانان فرمان داد که به یتر ب هجرت کنند.

(تاریخ ۲)، ظهور اسلام هرکتی تازه در تاریخ پسر، صفحه ۳۲)

(علی محمد کریمی)

**۱۹۳- گزینه «۳»
گزینه:**

پس از پیمان صلح حدیثیه، حضرت محمد (ص) سران امپراتوری‌ها و دولتهای بزرگ را به اسلام دعوت کرد.
 مورخان سال نهم هجری را سال وفود یا سال اسلام آوردن قبیله‌ها نامیده‌اند.
 (تاریخ ۲)، ظهور اسلام هرکتی تازه در تاریخ پسر، صفحه ۳۹)

(علی محمد کریمی)

**۱۹۴- گزینه «۱»
گزینه:**

شیعیان و پیروان امام علی (ع) که به علیان معروف بودند، به همراه موالی، مهم‌ترین گروه مخالفان حکومت اموی را تشکیل می‌دادند.
 (تاریخ ۲)، ظهور اسلام هرکتی تازه در تاریخ پسر، صفحه ۵۹)

(علی محمد کریمی)

**۱۹۵- گزینه «۴»
گزینه:**

در میان خلفای اموی، عمر بن عبدالعزیز، هشتمین خلیفه این خاندان، شیوه‌ای متفاوت در حکومت پیش گرفت و به کتاب خدا و سنت پیامبر عمل کرد. او دستور داد فتوحات متوقف شود و از نویسندگان جزیه گرفته نشود.
 او هم‌چنین دشنام‌گویی و اهانت به امام علی (ع) را که معاویه به اجبار رسم کرده بود منع کرد و فدک را به اهل بیت بازگرداند.

(تاریخ ۲)، ظهور اسلام هرکتی تازه در تاریخ پسر، صفحه ۵۹)

تاریخ و جغرافیا (۱)**۱۸۱- گزینه «۲»
آنسان‌های نخستین برای اینکه بتوانند به صورت گروهی به شکار بروند باید به گونه‌ای با هم ارتباط برقرار می‌کردند. به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوارک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.**

(تاریخ ۱)، بهان در عصر باستان، صفحه ۳۲)
 (علی محمد کریمی)
 انسان‌های نخستین برای اینکه بتوانند به صورت گروهی به شکار بروند باید به گونه‌ای با هم ارتباط برقرار می‌کردند. به تدریج تا اواخر دوره گردآوری خوارک، توانایی بشر در سخن گفتن و اندیشیدن تکامل یافت و به حدی رسید که هنر نقاشی را برای نشان دادن احساس و اندیشه خود به کار گرفت.

(تاریخ ۱)، بهان در عصر باستان، صفحه ۳۷)
 (سید علیرضا علیویان)
 یکی از اقدامات شیوه‌نامه‌گذاری تکمیل دیوار بزرگ چین بود. قسمت‌هایی از این دیوار در زمان فرماتروايان پیش از او برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراء‌گرد ساخته شده بودند.

(تاریخ ۱)، بهان در عصر باستان، صفحه ۴۷)
 (بهادر میربلوکی)
 یکی از اقدامات مؤثر حکومت هان که به سنتی ماندگار در تاریخ چین تبدیل شد، انتخاب مأموران دولتی بر پایه اصول و تعییمات کنفوشیوس بود.

(تاریخ ۱)، بهان در عصر باستان، صفحه ۴۹ و ۵۱)

**۱۸۲- گزینه «۴»
یکی از دیوار در زمان فرماتروايان پیش از او برای جلوگیری از هجوم اقوام صحراء‌گرد ساخته شده بودند.**

(سید علیرضا علیویان)
 طایفه‌های بیابانگردی که از دشت‌های اروپای شرقی به شبے‌جزیره یونان آمده بودند تحت تأثیر تمدن مینوسی، شهرهای را بنا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسین نام داشت. به همین دلیل اولین دوره تمدن یونان را عصر میسینی می‌گویند.

(تاریخ ۱)، بهان در عصر باستان، صفحه ۵۱)

**۱۸۳- گزینه «۴»
یکی از اقدامات مؤثر حکومت هان که به سنتی ماندگار در تاریخ چین تبدیل شد، انتخاب مأموران دولتی بر پایه اصول و تعییمات کنفوشیوس بود.**

(سید علیرضا علیویان)
 بر جسته‌ترين دستاوردهای هنري تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت.

(تاریخ ۱)، بهان در عصر باستان، صفحه ۵۹)

**۱۸۴- گزینه «۲»
طایفه‌های بیابانگردی که از دشت‌های اروپای شرقی به شبے‌جزیره یونان**

آمده بودند تحت تأثیر تمدن مینوسی، شهرهای را بنا کردند که مهم‌ترین آن‌ها میسین نام داشت. به همین دلیل اولین دوره تمدن یونان را عصر میسینی می‌گویند.

(تاریخ ۱)، بهان در عصر باستان، صفحه ۵۱)

**۱۸۵- گزینه «۱»
بر جسته‌ترين دستاوردهای هنري تمدن روم، در معماری و مجسمه‌سازی تبلور یافت.**

(سید علیرضا علیویان)
 محل دقیق هر پدیده یا مکان با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.
 سایر گزینه‌ها به موقعیت نسبی ایران اشاره دارند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

**۱۸۶- گزینه «۱»
 محل دقیق هر پدیده یا مکان با توجه به طول و عرض جغرافیایی، موقعیت مطلق یا ریاضی آن مکان است.**

(فاطمه سفایی)
 سایر گزینه‌ها به موقعیت نسبی ایران اشاره دارند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۶ تا ۱۹)

**۱۸۷- گزینه «۲»
مرز مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می‌دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد.**

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۹)

(بهادر میربلوکی)

(علی محمد کریمی)

مرز مهم‌ترین عامل تشخیص و جدایی هر کشور از کشور همسایه است و نشان می‌دهد سرزمین یک کشور تا کجا امتداد دارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۹)

**۱۸۸- گزینه «۴»
منطقه کوهستانی تالش**

(الف) منطقه کوهستانی تالش
 (ب) منطقه کوهستانی البرز
 (ج) منطقه کوهستانی البرز
 (د) منطقه کوهستانی تالش
 (ه) منطقه کوهستانی البرز

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۱۲۶)

(فرهار قاسمی نژاد)

وقتی در تعریف انسان می‌گوییم حیوان متفسک، مفهوم حیوان جزء مشترک مفهوم انسان است و مفهوم ناطق نیز جزء اختصاصی مفهوم انسان، و حیوان متفسک عین مفهوم انسان است (رد گزینه ۱)، علاوه بر آن مخلوق و موجود بودن نه حائزی از مفهوم انسان هستند و نه عین مفهوم انسان (رد گزینه‌های ۲ و ۳). «مبحث مغایرت وجود و ماهیت».

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیشی، صفحه‌های ۲ تا ۴)

«۲۰۲- گزینه ۴»

(فرهار قاسمی نژاد)

جسم بودن و مایع بودن ذاتی آب است. پس حمل اولی ذاتی است و نیازمند دلیل نیست.

رد گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: دارای سه زاویه برای مثلث ضروری است، ولی ذاتی نیست می‌توانیم بگوییم مثلث چون سه ضلعی است دارای سه زاویه است. گزینه ۲: حمل وجود بر خدا ضروری است، ولی نیازمند دلیل است. می‌دانیم فلاسفه با دلیل وجود خدا را اثبات می‌کنند. گزینه ۳: اول بودن برای عدد سه ضروری است، ولی ذاتی نیست؛ پس نیازمند دلیل است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیشی، صفحه ۵)

(فاطمه سفایی)

در کم فشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه کم می‌شود. هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری وجود دارد به سمت جایی که فشار کمتری دارد جریان می‌یابد و به این ترتیب، باد به وجود می‌آید.

(پفرافیا ۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۱۲۶

«۱۹۶- گزینه ۴»

در کم فشار، فشار هوا به سمت مرکز ناحیه کم می‌شود. هوا همیشه از جایی که فشار بیشتری وجود دارد به سمت جایی که فشار کمتری دارد جریان می‌یابد و به این ترتیب، باد به وجود می‌آید.

(پفرافیا ۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۱۲۶

«۱۹۷- گزینه ۲»

(فاطمه سفایی)

مناطق خشک مناطقی هستند که کمبود بارش دارند. به علاوه، بارندگی در این مناطق نامنظم است؛ به طوری که ممکن است چند سال هیچ بارشی صورت نگیرد و یا منطقه بدطور ناگهانی با رگبارهای کوتاه‌مدت مواجه شود.

(پفرافیا ۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۱۳۲

«۱۹۸- گزینه ۲»

(فاطمه سفایی)

وقتی بازش برف بیش از میزان ذوب آن در سال باشد، برف‌های اضافی طی سالیان دراز انباسته و متراکم می‌شوند و ضخامت آن‌ها افزایش می‌یابد و یخچال‌ها را پدید می‌آورند. عمولای یخچال وقتی ضخامتش به ۱۰۰ تا ۱۰۵ متر رسید شروع به حرکت می‌کند.

(پفرافیا ۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۱۴۵

«۱۹۹- گزینه ۴»

(اززاده میرزا لی)

الف) کلوت (یارانگ)

ب) چاله‌های بادی

پ) تپه‌های ماسه‌ای (تلماسه)

(پفرافیا ۲)، نوامی طبیعی، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸

«۲۰۰- گزینه ۱»

(علیرضا رضایی)

الف) فرسایش تراکمی

ب) فرسایش کاوشی

ج) فرسایش تراکمی

(پفرافیا ۲)، نوامی طبیعی، صفحه ۵۵

فلسفه دوازدهم

«۲۰۱- گزینه ۴»

(حسن صدری)

وجود و ماهیت دو مفهوم مختلف هستند (رد گزینه‌های ۲ و ۳) که در ذهن مغایرنده و از یکدیگر جدا می‌شوند؛ اما در خارج این دو مصدق واحد دارند و برخلاف آب که از دو جزء مختلف (هیدروژن و اکسیژن) تشکیل شده است، وجود و ماهیت دو جزء خارجی از یک موجود نیستند (رد گزینه ۱). ذهن با نظر به یک موجود واحد، دو مفهوم را انتزاع می‌کند که یکی بیانگر چیستی و دیگری بیانگر هستی آن موجود است.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیشی، صفحه‌های ۷ تا ۱۴)

(نیما چواهری)

«۲۰۵- گزینه ۴»

یکی از فیلسوفان بزرگ اروپا به نام توماس آکوئیناس که با فلسفه ابن سینا آشنا بود، اصل مغایرت وجود و ماهیت را در اروپا گسترش داد. او همچون ابن سینا این نظر را پایه برهان‌های خود در خداشناسی قرار داد و زمینه‌ساز گفت‌وگوهای فراوانی در آیجا شد.

او که در قرن ۱۳ میلادی زندگی می‌کرد، فلسفه‌ای را در اروپا پایه گذاری نمود که بیشتر متکی به دیدگاه‌های ابن سینا و تا حدودی ابن‌رشد دیگر فیلسوف مسلمان بود.

(فلسفه دوازدهم، هستی و پیشی، صفحه‌های ۶ و ۷)

(مسیم آفوندی راهنمایی)

«۲۰۶- گزینه ۳»

حمل نامی بر انسان ضروری است ← حمل جسم بر انسان هم ضروری است. باقی حمل‌ها ضروری نیست ← امکانی است.

(فلسفه دوازدهم، پوان مکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

(نیما پواهری)

منطق

گزینه «۴»

مفهوم کلی مفهومی است که می‌توانیم مصادیق مختلف و متعددی برای آن فرض کنیم. حال این مابهازهای ذهنی ممکن است بینهایت یا محدود باشند؛ ولی مفهومی که حتی در ذهن تنها یک مصدق بتوان برایش یافت جزئی محسوب می‌شود، نه کلی.

(منطق، مفهوم و مصدق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

(مسین آفوندی راهنمایی)

گزینه «۴»

نسبت مفهوم نامی (رشدکننده) با انسان: عموم و خصوص مطلق نکته: نسبت چهارگانه بین دو مفهوم کلی برقرار می‌شوند، نه بین مفهوم جزئی با کلی؛ پس آقای سعیدی با انسان و هم‌چنین ایران با تهران، نسبت چهارگانه ندارند.

(منطق، مفهوم و مصدق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(سیا پغفرزاده صابری)

گزینه «۳»

عبارت صورت سوال اشاره به رابطه عموم و خصوص منوجه دارد که در آن هر یک از مفاهیم در برخی از مصادیق با مفهوم دیگر مشترک هستند و برخی دیگر نیز فقط در خود آن مفهوم موجود است.

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: دو دایرة مداخل اشاره به رابطه عموم و خصوص مطلق دارد نه منوجه.

گزینه «۲»: مربوط به رابطه عموم و خصوص مطلق است که در آن تمامی مصادیق یک مفهوم در دیگری موجود است.

گزینه «۴»: دو دایرة متقاطع با نسبت عموم و خصوص منوجه برقرار است.

(منطق، مفهوم و مصدق، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(حسن صدری)

گزینه «۲»

بین موارد مطرح شده در گزینه «۲» هیچ نسبتی از نسب چهارگانه مطرح نیست، چون نسبت‌های چهارگانه تنها میان مفاهیم کلی مطرح است، در حالی که «آبشار نیاگارا» مفهومی جزئی است. بین موارد مطرح شده در سایر گزینه‌ها، نسبت عموم و خصوص مطلق مطرح است.

(منطق، مفهوم و مصدق، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

(نیما پواهری)

گزینه «۱»

نسبت بین دو مفهوم موجود در صورت سوال عموم و خصوص منوجه است. بعضی مفاهیم کلی هیچ مصادیقی در خارج ندارد و بعضی مفاهیم کلی این‌گونه نیستند. بعضی مفاهیمی که در خارج مصدق ندارد، کلی هستند ولی برخی کلی نیستند (مثلًا رسم شاهنامه در عالم خارج مصدق ندارد ولی جزئی است).

در گزینه اول نیز نسبت عموم و خصوص منوجه دیده می‌شود. بعضی مفاهیم جزئی یک مصدق در خارج ندارند ولی برخی مصدق ندارند (مثل رسم شاهنامه) بعضی مفاهیمی که یک مصدق خارجی دارند، جزئی هستند ولی بعضی کلی هستند (مثل خدا).

(مسین آفوندی راهنمایی)

گزینه «۲»

بین ممکن‌الوجود و ممتنع‌الوجود بالذات → تباین برقرار است. بین ممکن‌الوجود و واجب‌الوجود بالغیر → عموم خصوص مطلق برقرار است، زیرا هر واجب‌الوجود بالغیری ذاتاً ممکن‌الوجود بالذات است.

(فلسفه دوازدهم، بهان مکنات، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

گزینه «۴»

حمل محمل بر موضوع در گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» ضروری است؛ ولی در گزینه «۴» معدوم بودن و یا معدوم نبودن برای انسان امکانی است.

(فلسفه دوازدهم، بهان مکنات، صفحه‌های ۹ و ۱۰)

گزینه «۳»

مفهومی که در جهان خارج وجود دارد و مابهازی واقعی دارد ممکن است واجب بالذات یا واجب بالغیر (یا همان ممکن بالذاتی که وجود یافته) باشد. در گزینه‌هایی از تست که قید احتمالاً ذکر شده است؛ پس باید هر گزینه‌ای که بیانگر یکی از این دو دسته است را صحیح بگیریم. گزینه اول درباره واجب بالذات صحیح است و گزینه‌های دوم و چهارم درباره واجب بالغیر صحیح هستند.

اما گزینه سوم گفته که ذات آن هیچ وقت ممکن نیست نسبت به عدم (یا حتی وجود) امکانی باشد. در حالی که می‌دانیم واجب‌الغیر ذاتش همواره ممکن است و ذاتش را اگر در نظر بگیریم همواره نسبت به وجود و عدم امکانی و لا اقضاء است. پس گزینه سوم در بردازندۀ عبارت نادرستی می‌باشد.

(فلسفه دوازدهم، بهان مکنات، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

گزینه «۳»

باید به دنبال مفاهیمی باشیم که به ترتیب وجود و عدم برایشان ضروری و وجودی باشد.

قضایای «واجب‌الوجود بالذات موجود است» و «شريك‌الباری (شريك خدا) معدوم است» از جمله قضایای ضروری می‌باشند. چرا که عقل نسبت به کذب آن‌ها امتناع دارد و صدق‌شان اجتناب‌ناپذیر است.

علت رد سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: امکانی - امکانی

دقت شود که مفاهیم خیالی مانند دیو سه سر، سیمرغ، کوه طلا، دریای جیوه، سیمرغ و ... با اینکه وجود ندارند اما ممتنع‌الوجود بالذات نیستند بلکه رابطه امکانی با وجود داشته و ممتنع‌الوجود بالغیراند.

گزینه «۲»: امکانی - امتناعی

ذاتی که وجوب یافته دیگر معدوم نیست پس معدوم بودن برای واجب‌الوجود بالغیر امتناعی هست و اگر معدوم شود آنگاه ممتنع‌الوجود بالغیر می‌شود.

گزینه «۴»: وجوبی - امکانی

(فلسفه دوازدهم، بهان مکنات، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

(سیا پیغمبرزاده صابری)

فلسفه یازدهم**۲۲۱- گزینه «۲»**

ما با همین باورها زندگی می‌کنیم و براساس آن‌ها تصمیم می‌گیریم و عمل می‌نماییم. شاید دلایل برخی از این باورها را بدانیم و برای برخی هم دلیلی نداشته باشیم و صرفاً طبق عادت آن‌ها را قبول کرده باشیم. اگر ما اطراقیان خود را زیر نظر بگیریم، می‌توانیم از حرفهایی که می‌زنند یا فتاوی‌هایی که دارند، (حیطه عملی) برخی از ریشه‌های فکری آنان را کشف کنیم و بدانیم که آن‌ها چه عقیده و طرز فکری دارند (حیطه نظری). باورها علت و اعمال افراد معلول آن‌ها می‌باشند.

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱» هر یک از ما باورهایی درباره جهان، انسان، مرگ، عدالت، زیبایی و نظایر آن داریم که گاه با باورهای دیگران یکسان است و گاهی هم متفاوت و مختلف (باورها الزاماً خاص افراد نیستند بلکه ممکن است مشترک باشند) گزینه «۳»: آزاداندیشی و داشتن شخصیتی مستقل نتیجه و معلول بررسی مبنای باورها است (نه علت آن!)

گزینه «۴»: اگر بتوانیم طرز فکرها و عقیده آن‌ها را خوب تحلیل کنیم، می‌توانیم حدس بزنیم که آن‌ها در زندگی خود به دنبال چه اهدافی هستند و زندگی برای آنان چه معنایی دارد. (پس بررسی حرفها و اعمال اطراقیان علت غیرمستقیم برای شناسایی اهداف و معنای زندگی است). علاوه بر آن ما صرفاً حدس می‌زنیم پس علت قطعی نیست.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه ۲۱)

(سیا پیغمبرزاده صابری)

۲۲۲- گزینه «۳»

فیلسوفان می‌کوشند نمونه‌هایی از مغالطه‌های فلسفی را جهت عبرت گرفتند (دیگران، (هدف) نشان دهند؛ چرا که برخی افراد گاهی بدون اینکه دقیق شوند، در زندگی خود، باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته و براساس آن تصمیم می‌گیرند و عمل می‌کنند. (دلیل و علت):

تجسس مضمون درس:

کلیدوازه «جهت» نشان‌دهنده هدف و کلیدوازه «چراکه» دلالت بر علت دارد. پس به عبارات و حملات پس از آن دقت شود.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(نیما بواهری)

۲۲۳- گزینه «۳»

فیلسوفان با «کاستن از مغالطات» فهم درستی از حقایق چه در عالم هستی و چه در مسائل بنیادین زندگی ارائه می‌دهند. هیچ کس نمی‌تواند کاملاً از مغالطات مصنوع و میرا باشد و چنین گفته شود که می‌توان آن‌ها را از بین برداشت.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ و ۲۳)

(نیما بواهری)

۲۲۴- گزینه «۴»

استقامت و پایداری متفکران حق طلب و دلسوز، بالاخره مؤثر واقع می‌شود و باطل بودن آن افکار و عقاید، با درخشش حقیقت، به تدریج نمایان می‌گردد و بسیاری از مردم عقاید باطل خود را کنار می‌گذارند و به حقیقت روی آورند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۳»: برای هر مفهومی جزئی ای نمی‌توان مصادیق متعدد فرض کرد و هر مفهومی که نتوان برایش مصادیق متعدد فرض کرد جزئی است. پس نسبت تساوی برقرار است.

گزینه «۳»: نسبت تباین برقرار است. زیرا هر مفهوم کلی دست کم در ذهن دارای چند مصادیق است نه فاقد آن!

گزینه «۴»: نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است؛ زیرا فقط بعضی مفاهیم کلی مصادیق متعدد یا بی‌نهایت در خارج دارند، ولی هر مفهومی که چنین است، مفهوم کلی است.

(منطق، مفهوم و مدل، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۲۱۶- گزینه «۱»

مناسب‌ترین تعریف برای مفاهیم جزئی، تعریف لغوی است.

مثال: کوه دماوند: نام کوهی در شمال شرقی تهران (تعریف لغوی).
(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۲۱۷- گزینه «۱»

تعریف «مربع» از آن جهت که به «ریشه» و ساختار لغوی مربع اشاره کرده است، تعریف لفظی یا لغوی است.

تعریف «پایمابر» به دلیل اشاره به مفهوم عام (شخصی برگزیده) و مفهوم خاص (ارائه‌دهنده معجزه)، تعریف مفهومی است و با اشاره به یک مصادیق تعریف مصادیقی هم انجام داده است. پس یک تعریف تک‌کیبی به شمار می‌رود.

تعریف «مستطیل» به دلیل اشاره به مفهوم عام (شکل) و مفهوم خاص (دارای چهار زاویه)، تعریف مفهومی است. اما این تعریف دارای اشکال است و مانع نیست، زیرا اشکال دیگر غیر از مستطیل را هم در بر می‌گیرد.
(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۳)

۲۱۸- گزینه «۳»

در تعریف اول از آرایه ادبی استعاره استفاده شده است که معنای اشکار و روشنی ندارد. بنابراین تعریف ما فاقد شرط « واضح بودن » است. تعریف دوم نه جامع است نه مانع. هر آزمونی بر مبنای درصد نیست و هر تحلیل داده‌ای آزمون نیست و ممکن است نظرسنجی یا آمارگیری باشد. در تعریف دوم واژه « طلا » با بیان دیگری به صورت « زر » در تعریف تکرار شده است و حتماً این تکرار نیز از مصادیق « دوری بودن » تعریف محسوب می‌شود.
(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۵ و ۳۴)

۲۱۹- گزینه «۳»

این تعریف شامل لوزی هم می‌شود پس مانع نیست.
(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۲۲۰- گزینه «۱»

هر فلزی عنصر رسانای الکتریسته است ولی هر رسانای الکتریسته‌ای فلز نیست (بعضی نافلزها مثل گرافیت رسانا هستند). بنابراین تعریف ارائه شده «جامع است ولی مانع نیست ». به اصطلاح دیگر تعریف ما اعم (عامتر) از مفهومی است که قصد تعریفش را داریم ولی اخص (خاص‌تر) نیست و مفهوم مجهول تماماً در دل آن قرار می‌گیرد. بنابراین بین مجهول و تعریف ما نسبت عموم و خصوص مطلق (با عالم بودن تعریف) برقرار است.
(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه ۳۵)

(حسین آفوندی راهنمایی)

تالیس همچون سایر اندیشمندان زمان خود به دنبال تبیین مبدأ دگرگونی‌های طبیعی بود.

گزینه «۳»**بررسی سایر گزینه‌ها:**

تاریخ تولد و وفات مشخص نیست. / اندیشه از او بر جای مانده اما همه اندیشه‌های او به دست ما نرسیده است.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۱)

(حسین آفوندی راهنمایی)

گزینه «۲»**بررسی سایر گزینه‌ها:**

گزینه «۱»: این گزاره مربوط به پارمنیدس است.

گزینه «۳»: بر عکس گفته آمده است.

گزینه «۴»: فیثاغورس برای اولین بار به کار برد.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۱، ۳۲ و ۳۳)

(کتاب آبی)

گزینه «۲»

سوفیست‌ها اساساً حقیقت را انکار می‌کردند و به دنبال آن نبودند. فن سخنوری و مغالطه از منظر سوفیست‌ها ابزاری برای غلبه بر رقیب بود؛ نه رسیدن به حقیقت.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه ۳۴)

منطق

(علیرضا نصیری)

گزینه «۴»

نسبت‌های چهارگانه، نسبت مصاديق دو مفهوم را با یکدیگر مشخص می‌کنند نه نسبت خود مفاهیم را. مثلاً مفهوم «داغ» و «ستاره» را در نظر بگیرید. هر ستاره‌ای داغ است، اما هر داغی ستاره نیست. بنابراین نسبت مفهوم داغ و ستاره عموم و خصوص مطلق است، اما از نظر مفهومی، ستاره نه جزء مفهومی داغ بودن است و نه کل آن را در بر دارد؛ بلکه این دو مفهوم به جز در مصاديق، ربط دیگری به هم ندارند. گزینه «۳» شرط لازم است اما کافی نیست، چون چه بسا نسبت دو مفهوم تساوی باشد. در آن صورت مفاهیم هیچ مصاديق اضافه‌تری از هم ندارند. اما اگر یک مفهوم تمام مصاديق دیگری به علاوه حداقل یک مصاديق اضافه‌تر را در بر داشته باشد با قطعیت می‌توان گفت که نسبت آن‌ها عموم و خصوص مطلق است.

(منطق، مفهوم و مقدار، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

(کتاب آبی)

گزینه «۳»

اگر بین دو مفهوم «الف و ب» رابطه عموم و خصوص مطلق (با عام بودن ب) برقرار باشد، پس «هر الف ب است»؛ اما نمی‌توان گفت «هر ب الف است»، بلکه «بعضی ب الف است» و «بعضی ب الف نیست».

(منطق، مفهوم و مقدار، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

(علیرضا نصیری)

گزینه «۳»

مفهوم حیوان با انسان نسبت عموم و خصوص مطلق می‌سازد چون هر انسانی حیوان است، اما بعضی حیوان‌ها انسان نیستند. سقرطاط یک مفهوم جزئی است چون نام خاص یک شخص به حساب می‌آید؛ بنابراین اصلاً نمی‌توان برای این دو مفهوم نسبتی از نسبت‌های چهارگانه قائل شد. نسبت ساکن آسیا با انسان عموم و خصوص من وجه است؛ چون برخی انسان‌ها

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: برخی از افراد گاهی بدون این که دقیت کنند، در زندگی خود باوری را که مبنای آن یک مغالطه است، پذیرفته و برآسانس آن تصمیم می‌گیرند و عمل می‌کنند.

گزینه «۲»: عموم مردم درباره بنیادی تربیت مسائل فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند، اما عموم مردم به ریشه باورهای خود و بررسی دلایل درستی و نادرستی آن‌ها نائل نمی‌شوند.

گزینه «۳»: در بسیاری از مواقع، افراد یک جامعه افکار و عقاید را می‌پذیرند که پشتونه عقلی و منطقی محکمی ندارند.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

گزینه «۳»

فیلسوف واقعی هیچ سخنی را «بدون دلیل» نمی‌پذیرد، یعنی ابتدا فیلسوف درباره استدلال‌ها می‌اندیشد و در صورت درستی آن‌ها، آن سخن را می‌پذیرد، اما ممکن است کاشف این سخن خود فیلسوف نباشد. لزومی ندارد تمام اندیشه‌های یک فیلسوف تازه و نو باشند. وجه تمایز فیلسوف با افراد دیگر این است که فیلسوف بدون تأمل و تعمق در یک سخن و صرفأ به دلیل عادت، آن را درست نمی‌پندارد.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۳ تا ۲۴)

گزینه «۴»

از نظر افلاطون شناخت امری تدریجی است و اگر به صورت ناگهانی با آن مواجه شویم موفق نخواهیم بود.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

گزینه «۴»

بی‌تردید هرچنان که تمدنی شکل گرفته کسانی هم بوده‌اند که درباره اساسی‌ترین مسئله‌های هستی و زندگی بشر می‌اندیشیده و سخن می‌گفته‌اند، گرچه آثار مکتوبی از آنان به ما نرسیده باشد و ما اطلاعی از آن اندیشه‌ها و سخن‌ها نداشته باشیم. پس آگاهی از وجود این اندیشه‌ها لزوماً وابسته به آثار مکتوب نیست و می‌توان بدون وجود آن نیز چنین نتیجه‌ای گرفت.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: این حکیمان اندکی پیش از فیلسوفان دوره یونان باستان و برخی نیز هم‌زمان و پس از آنان می‌زیسته‌اند.

گزینه «۲»: همین قدر می‌دانیم که تمدن‌های قدیم‌تر و ساده‌تر، مقدمه و پلکان شکل‌گیری تمدن‌های جدیدتر بوده‌اند و دستاوردهای آن‌ها به تمدن‌های جدیدتر منتقل شده است.

گزینه «۳»: اطلاعات امروز ما به هیچ وجه نمی‌توانند تاریخ دقیقی از آغاز فلسفه ارائه دهد؛ ما تنها می‌توانیم براساس آثار باقی‌مانده، گزارشی اجمالی از دورترین اندیشه‌های فلسفی ارائه کنیم، نه از آغاز فلسفه.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۲۹ و ۳۰)

دست کم معنی اسطقس را به خوبی می‌دانست، در آن صورت این تعریف برای او درست می‌بود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینهٔ ۲۲: این تعریف جامع نیست، چون بقیهٔ انواع مثلث که زوایایی غیر ۶۰° دارند را در بر نمی‌گیرد.

گزینهٔ ۳۳: این تعریف مانع نیست، چون علاوه بر حیوانات شامل اجسام دیگری که حرکت می‌کنند نیز می‌شود. مانند ماشین، هواپیما و ...

گزینهٔ ۴۴: این دو بیت بیانگر یک تعریف دوری هستند که در آن یک چیز با خودش تعریف می‌شود. به این صورت که فرد می‌گوید چیزی که در کوزه است همان است که من خوردم و آنچه من خوردم همان است که در کوزه است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۴)

(کتاب آین)

۲۳۸- گزینهٔ ۲

از آنجایی که در گزینهٔ ۲ در تعریف تهران، گفته شده «نام» شهری که پایتخت ایران است؛ پس این تعریف ناظر به لفظ تهران است و تعریف لغوی است.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

(علیرضا نصیری)

۲۳۹- گزینهٔ ۴

در صورت سؤال گفته شده که تعریف اول جامع است و در مورد مانع بودن یا نبودن آن اطلاعی نداریم. تعریف دوم را نیز می‌دانیم که مانع نیست، اما در مورد جامعیت آن اطلاعی نداریم. گزینهٔ ۱ نمی‌تواند درست باشد چون ممکن است حالتی را متصور شویم که در آن تعریف دوم جامع نباشد، در نتیجه برخی مصادیق تعریف اول - که جامع است - را در بر نگیرد و در همچنین حالتی نسبت بین آن‌ها عموم و خصوص من وجه خواهد بود، در نتیجه با قطعیت نمی‌توان گفت که نسبتشان همواره عموم و خصوص مطلق است. گزینهٔ ۲ نیز نمی‌تواند جواب قطعی باشد؛ چون ممکن است در حالتی رابطهٔ بین این دو تعریف عموم و خصوص مطلق بشود و منوجه نباشد. گزینهٔ ۳ جواب قطعی نیست، چون همچنان این امکان که تعاریف مورد نظر حالتی غیر از نسبت‌های مذکور در گزینهٔ ۳ داشته باشند؛ وجود دارد. بنابراین نتیجه می‌گیریم که این دو تعریف با توجه به شرایطشان، نسبت‌های متفاوتی با یکدیگر خواهند داشت و نمی‌شود نسبت قطعی برای آن‌ها تعیین کرد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۴)

(کتاب آین)

۲۴۰- گزینهٔ ۲

اگر بین مصادیق مفهومی که می‌خواهیم تعریف کنیم و مصادیقی که تعریفمان پوشش می‌دهد رابطهٔ عموم و خصوص مطلق برقرار باشد تعریفمان جامع است نه مانع. اگر تعریفمان اعم باشد (یعنی دایرة بزرگتر تعریف باشد و دایرة کوچک‌تر مفهوم تعریف‌شده) و برای این که رابطهٔ عموم و خصوص من وجه برقرار باشد، تعریف باید حتماً بربط نباشد. چون در این حالت نسبت مصادیق تباین است.

(منطق، ترکیبی، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳ و ۳۵)

ساکن آسیا هستند و برخی نیستند، از طرفی برخی از ساکنان آسیا انسان هستند و برخی دیگر نیستند (مانند حیوانات دیگر) در نتیجه نسبت آن‌ها عموم و خصوص من وجه است. دست راست انسان نیز یکی اعضای بدن انسان است و نه هیچ دست راست انسان است و نه هیچ انسانی دست راست است در نتیجه رابطهٔ آن‌ها تباین است.

نکته: دست راست در این سؤال با دلالت مطابقی خودش به کار رفته است. دلالت الترامی این عبارت برابر است با وزیر و مشاور. به عنوان مثال مظفر از دست راست پادشاه، وزیر با مشاور یا معتمد او می‌باشد.

نکته: رابطهٔ کل با اجزا و زیرمجموعه‌هایش لزوماً عموم و خصوص مطلق نیست.

(منطق، مفهوم و مصدق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۶)

۲۳۴- گزینهٔ ۱

مفهومی که مصادیق بی‌نهایت در خارج دارد حتماً کلی است، اما مفهومی که هیچ مصادیقی در خارج ندارد می‌تواند کلی باشد (مانند سیمرغ) یا جزئی باشد (مانند رستم شاهنامه).

بر همین مبنای شاید بگویید که بین آن‌ها عموم و خصوص من وجه برقرار است. اما دقت کنید این دو مورد دو دستهٔ کاملاً جدا و متفاوت از مفاهیم کلی و جزئی را بیان می‌کنند. هیچ مفهومی که بی‌نهایت مصادیق خارجی دارد مفهومی نیست که مصادیق ندارد و بالعکس. پس نسبت تباین برقرار است.

(منطق، مفهوم و مصدق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۶)

(کتاب آین)

۲۳۵- گزینهٔ ۲

انطباق بر یک مورد خاص، از ویژگی‌های یک مفهوم جزئی است.

(منطق، مفهوم و مصدق، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۶)

۲۳۶- گزینهٔ ۴

گزینه‌های اول تا سوم همگی تعریفی لفظی از مفاهیم مورد نظر ارائه می‌دهند؛ در حالی که گزینهٔ چهارم تعریفی ترکیبی از مفهومی و مصادیق ارائه می‌دهد.

توضیح نکات درسی:

هر تعریفی که در آن به حیطه الفاظ مانند، فعل یا مصدر یا اسم بودن مفاهیم پرداخته شد، لزوماً تعریفی لفظی پدید نمی‌آورد. به عنوان مثال در تعریف بالا، کلمه بودن مفهوم مشترک فعل با دیگر موارد است و دلالت بر وقوع حالت یا انجام کاری داشتن در زمان، مفهوم اختصاصی آن است که تعریفی مفهومی پدیدآورده است نه لفظی.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

(علیرضا نصیری)

۲۳۷- گزینهٔ ۱

یکی از شرایط صحیح بودن تعریف، واضح بودن آن است که عدم استفاده از لغات نامأнос برای مخاطب و پرهیز از استعاره و مجاز و کنایه را شامل می‌شود. بنابراین ما نباید از لغاتی که برای شنونده دشوارترند در تعریف استفاده کنیم. بنابرین تعریف گزینهٔ ۱ برای مخاطبی که هیچ درکی از واژه اسطقس -که معادل یونانی عنصر است- ندارد اشتباه است چون از واژه نامأносی در آن استفاده شده؛ اما اگر کسی به زبان یونانی مسلط بود یا

(علیرضا عبدی)

«۲۴۵- گزینه»

چون $a_2 = -7$ و $a_3 = -3$ است، پس:

$$d = \frac{-7 - (-3)}{3 - 2} = -4, a_1 = -3 + 4 = 1$$

$$a_4 = a_1 + 3d$$

$$\begin{cases} a_4 = 1 + 3(-4) = 1 - 12 = -11 \\ a_{11} = 1 + 10(-4) = 1 - 40 = -39 \end{cases}$$

$$a_4 + a_{11} = -39 - 11 = -50$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

(امیر ممودیان)

«۲۴۶- گزینه»

در دنباله حسابی اگر c و b و a به ترتیب سه جمله متولی باشند، رابطه $a + c = 2b$ برقرار است. بنابراین:

$$2x + 1 + 3x^2 - 2 = 2x + 16$$

معادله درجه ۲ را به روش Δ حل می‌کنیم:

$$\Rightarrow 3x^2 + 2x - 33 = 0$$

$$\Delta = 2^2 - 4(3)(-33) = 400 \Rightarrow x = \frac{-2 \pm \sqrt{400}}{6}$$

$$x = \frac{-2 \pm 20}{6} \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{-11}{3} \\ x = 3 \end{cases}$$

 $x = 3$ قابل قبول است، زیرا $x > 0$ است. با جایگذاری $x = 3$ دنباله به صورت زیر خواهد شد:

$$2x + 1, 16, 3x^2 - 2, y - 2, \dots \Rightarrow 2, 16, 25, y - 2$$

$$\Rightarrow 16 + y - 2 = 25 \times 2 \Rightarrow y = 36$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

(ابوالفضل بواری)

«۲۴۷- گزینه»

دنباله‌ها را ادامه می‌دهیم تا به دو مین جمله مشترک برسیم:

$$\begin{cases} -6, -2, 2, 6, 10, 14, 18, 22 \Rightarrow d_1 = 4 \\ 1, 4, 7, 10, 13, 16, 19, 22 \Rightarrow d_2 = 3 \end{cases} \text{ (مشترک)} \quad d_3 = 12$$

جمله پنجم این دنباله اول را بدست می‌آوریم:

$$a_{50} = a_1 + 49d \Rightarrow -6 + 49(4) = 190$$

حال باید ببینیم چند جمله از دنباله مشترک، کوچکتر یا مساوی ۱۹۰ است:

$$t_n \leq 190 \Rightarrow t_1 + (n-1)d \leq 190 \Rightarrow 10 + (n-1)12 \leq 190$$

$$\Rightarrow 10 + 12n - 12 \leq 190 \Rightarrow 12n \leq 192 \Rightarrow n \leq 16$$

پس ۱۶ جمله دنباله مشترک، کوچکتر یا مساوی ۱۹۰ است.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

ریاضی و آمار (۳)

«۲۴۱- گزینه»

(محمد بهیرایی)

$$2y = 4x - 6 \Rightarrow y = 2x - 3$$

شیب خط همان اختلاف مشترک جملات دنباله است. بنابراین: $d = 2$

در این مسئله برای به دست آوردن جمله سوم کافی است در معادله خط

$$\frac{x=3}{y=2x-3=3} \Rightarrow a_3 = 3 \quad \text{قرار دهیم: } x = 3$$

$$\Rightarrow d + a_3 = 2 + 3 = 5$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

«۲۴۲- گزینه»

با توجه به نمودار داریم:

$$\begin{cases} a_2 = 2 \Rightarrow a_1 + d = 3 \\ a_4 = 9 \Rightarrow a_1 + 3d = 9 \end{cases} \Rightarrow 2d = 6 \Rightarrow d = 3$$

$$\Rightarrow a_5 = a_4 + d = 9 + 3 = 12$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

«۲۴۳- گزینه»

ابتدا اختلاف مشترک جملات را به دست می‌آوریم:

$$d = \frac{b-a}{n+1} \Rightarrow d = \frac{1396-1300}{5+1} = \frac{96}{6} = 16$$

بنابراین اعداد برابرند با: ۱۳۰۰, ۱۳۱۶, ۱۳۳۲, ۱۳۴۸, ۱۳۶۴, ۱۳۸۰, ۱۳۹۶

از بین ۵ عدد مذکور، عدد بزرگ‌تر برابر است با: ۱۳۸۰.

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

«۲۴۴- گزینه»

جمله عمومی دنباله حسابی $a_n = a_1 + (n-1)d$ است.

$$a_6 = a_1 + 5d$$

$$a_{10} = a_1 + 9d$$

$$a_6 + a_{10} = 2a_1 + 14d = 2\underbrace{(a_1 + 7d)}_{a_8}$$

$$11 + 19 = 2(a_8) \Rightarrow a_8 = 15$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای فطی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۸)

علوم و فنون ادبی (۳)

(سید محمد هاشمی)

گزینه «۳»-۲۵۱

نویسنده‌گان آثار صورت سؤال و گزینه «۳»، به ترتیب سید علی موسوی گرمارودی، محمدعلی جمال‌زاده، سیمین دانشور، احمد محمود و سید مهدی شجاعی هستند.

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «خشی در میقات» اثر جلال آل احمد، «از آسمان سبز» اثر سلمان هراتی و «سفر ششم» اثر علی مؤذنی است.

گزینه «۲»: «تنفس صبح» از قیصر امین‌پور و «سه‌تار» اثر جلال آل احمد است.

گزینه «۴»: «آینه‌های ناگهان» از قیصر امین‌پور است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۴ و ۷۸)

(یاسین مهریان)

گزینه «۴»-۲۵۲

زبان شعر این دوره نیز تغییر می‌کند؛ یعنی روح حماسی اشعار دوران مقاومت که با موجی از عرفان آمیخته شده است، موجب تحول و دگرگونی زبان و محتوای شعر می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۷)

(یاسین مهریان)

گزینه «۴»-۲۵۳

تشریف گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «نیما، شعر آی آدمها» را در اولین کنگره نویسنده‌گان و شاعران خواند.

گزینه «۲»: شکل‌گیری «شعر نو تغزلی»، مربوط به دوره دوم است و در دوره سوم، این جریان به مسیر خود ادامه داد و توسط حکومت تقویت شد.

گزینه «۳»: رواج جریان «سمبولیسم اجتماعی» مربوط به دوره سوم است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۹ و ۷۰)

(سید علیرضا احمدی)

گزینه «۱»-۲۵۴

ایهام تناسب: کنار: ۱- پهلو ۲- ساحل که در این معنا با «لنگر» و «کشتی» تناسب دارد.

تشبیه: کشتی عشق

متناقض‌نما: آرامش طوفانی

(علوم و فنون ادبی (۳)، بیان و برع، ترکیبی)

(کتاب آبی)

گزینه «۳»-۲۵۵

«قلب» در مصraع دوم ایهام دارد: ۱- دل ۲- میانه سیاه

(علوم و فنون ادبی (۳)، برع معنوی، صفحه‌های ۸۹ تا ۹۱)

(ابوالفضل بواری)

«۴»-۲۴۸

$$\begin{cases} S_{18} = a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_{17} + a_{18} \\ S_{16} = a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_{16} \end{cases}$$

$$\Rightarrow S_{18} - S_{16} = a_{17} + a_{18}$$

$$\begin{cases} S_8 = a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_7 + a_8 \\ S_6 = a_1 + a_2 + a_3 + \dots + a_5 + a_6 \end{cases}$$

$$\Rightarrow S_8 - S_6 = a_7 + a_8$$

$$\begin{cases} a_{17} + a_{18} = ۲۷ \\ a_7 + a_8 = ۱۲ \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} a_1 + ۱۶d + a_1 + ۱۷d = ۲۷ \\ a_1 + ۶d + a_1 + ۷d = ۱۲ \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} ۲a_1 + ۳۳d = ۲۷ \\ ۲a_1 + ۱۳d = ۱۲ \end{cases}$$

$$\begin{cases} ۲a_1 + ۳۳d = ۲۷ \\ -۲a_1 - ۱۳d = -۱۲ \end{cases}$$

$$۲۰d = ۱۵ \Rightarrow d = \frac{۳}{۴}$$

اختلاف جملة چهاردهم و دوازدهم:

$$a_{14} - a_{12} \Rightarrow a_1 + ۱۳d - (a_1 + ۱۱d) \Rightarrow ۱۳d - ۱۱d = ۲d$$

$$\Rightarrow ۲(-\frac{۳}{۴}) = \frac{۶}{۴} = \frac{۳}{۲}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(امیر زرندور)

«۳»-۲۴۹

می‌دانیم جمله عمومی دنباله حسابی، خطی است، یعنی توان n فقط باید

+۱ باشد، ولی الان در ضابطه دنباله n مشاهده می‌کنیم پس برای حذف

آن، ضریبیش را مساوی صفر قرار می‌دهیم:

$$k-1=0 \Rightarrow k=1 \xrightarrow{\text{نوشتن}} a_n = -3n+1$$

جمله $(k+4)$ آم یعنی جمله 5 آم، لذا به جای n در a_n عدد 5 را قرار

می‌دهیم:

$$a_5 = -3(5)+1 = -15+1 = -14$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

(امیر رضا ذکریزاده)

«۳»-۲۵۰

برای بهدست آوردن جمله پنجم داریم:

$$a_5 = S_5 - S_4 = \frac{3(5)^2 + 5}{5} - \frac{3(4)^2 + 4}{5} = \frac{80 - 52}{5} = \frac{28}{5} = ۵\frac{۳}{۵}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۲)

جامعه‌شناسی (۳)

(کتاب آبی)

گزینه «۲۶۱

وجه مشترک قدرت تنبیه‌ی و قدرت تشویقی این است که در هر دو، پیروی کننده نسبت به تبعیت و پیروی خود، آگاهی دارد. موجودی که بتواند کاری را با آگاهی و اراده خود انجام دهد، دارای قدرت فردی است.

از جمله ابزارهای اعمال قدرت، قدرت اقتصادی است که شامل فکر، آموزش، تبلیغ و ... است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

(آزیتا بیدقی)

گزینه «۲۶۲

در جامعه و زندگی اجتماعی، اعمال قدرت یا تبعیت برخی در برابر خواست و اراده دیگران، اختتباً پذیر است و بدون آن خیلی از کارها شدنی نیست. هر کنش سیاسی، یا به قصد تغییر وضع موجود انجام می‌شود یا با هدف حفظ آن. اغلب جهان‌های اجتماعی رعایت حق و مقابله با باطل را لازم دانسته‌اند. حمایت از مظلومان، دفاع از عدالت، آزادی و ... از ارزش‌های حق‌اند.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۴ و ۶۵)

(آزیتا بیدقی)

گزینه «۲۶۳

ابزار شناسایی ارزش‌ها ← عقل و وحی ارتباط مردم و ارزش‌های سیاسی و اجتماعی ← مسئولیت شناخت و اجرای آن‌ها را دارند.

معنای جمهوری ← مردم خودشان سرنوشت سیاسی خود را تعیین می‌کنند.

معیار تعیین قوانین و مقررات ← خواست مردم و براساس احکام الهی و اسلامی

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۹ و ۶۸)

(آزیتا بیدقی)

گزینه «۲۶۴

تفاوت در اثر انگشت ← نابرابری طبیعی تفاوت در محل سکونت ← نابرابری اجتماعی تفاوت در هوش ← تفاوت رتبه‌ای نه اجرای عدالت را به دست نامرئی بازار می‌سپارد و نه دلالت همه‌جانبه دولت را می‌پذیرد ← رویکرد طرفداران عدالت اجتماعی از گذشته تا به حال هیچ جامعه‌ای بدون قشریندی اجتماعی نبوده است و قشریندی پدیده‌ای است که در همه زمان‌ها و مکان‌ها وجود داشته است ← رویکرد طرفداران قشریندی اجتماعی تووانایی و خلاقیت افراد در ساختن جهان اجتماعی ← اشتراک جامعه‌شناسی انتقادی و جامعه‌شناسی تفسیری

(جامعه‌شناسی (۳)، تابراتی اجتماعی، صفحه‌های ۷۳، ۷۲، ۷۷ و ۷۸)

(سیدعلیرضا احمدی)

گزینه «۲۵۶

واژه «بو» تنها در یک معنای «رایحه» به کار رفته است و در معنای دوم «امید و آرزو» با هیچ کلمه‌ای تناسب ندارد.

تشرییم گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: باز: دوباره (معنای مورد نظر) - پرندۀ شکاری (با شاهین تناسب دارد).

گزینه «۳»: قلب: ۱- دل (معنای مورد نظر) ۲- میانه لشکر (با واژه لشکر، زره‌پوش تناسب دارد).

گزینه «۴»: پروانه: ۱- رخصت و اجازه (معنای مورد نظر) ۲- نوعی حشره (با واژه شمع تناسب دارد).

(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

(سیدعلیرضا احمدی)

گزینه «۲۵۷

اغراق در ایات سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سیاه شدن گردون از اشک آتشین شاعر

گزینه «۳»: جاری شدن جوی‌ها بر چهره شاعر از اشک فراوان او
گزینه «۴»: برخاستن موج آتشین و سیل خونین از طوفان اشک شاعر
(علوم و فنون ادبی (۳)، بربع معنوی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

(سیدعلیرضا احمدی)

گزینه «۲۵۸

تبديل فعل به فعل در انتهای مصراع نخست (ابدا) و آوردن فاعلان به جای فاعلان در ابتدای مصراع اول و بلند بودن هجای پایان هر دو مصراع مشهود است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، ترکیبی)

(سیدعلیرضا احمدی)

گزینه «۴۹

در پایان مصراع نخست بیت گزینه «۴۹»، فعل به فعل تبدیل شده است.
(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۶)

(سیدعلیرضا احمدی)

گزینه «۳۰

در هر دو مصراع بیت گزینه «۳۰»، هجای نخست کوتاه است و وجود اختیار آوردن فاعلان به جای فاعلان منتفی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۱)

(علی محسن زاده)

۲۷۱- گزینه «۲»

شعر فارسی با ترجمة متن عربی (هر چیزی اگر زیاد شود ارزان می‌شود به جز ادب) همخوانی ندارد و مفهوم آن را به درستی بیان نمی‌کند.

(مفهوم)

(سید محمدعلی مرتضوی)

۲۷۲- گزینه «۱»

تشریح گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سستی: ضعف یا کمی فعالیت در کار! (درست)
گزینه «۲»: تپه: آن چه در دل زمین یا کوه حفر می‌شود! (نادرست)

گزینه «۳»: طعمه (شکار): حیوانی که حیوانات دیگر را شکار می‌کند!

گزینه «۴»: آزمایشگاه (یا آزمایش شده): کسی که به آزمایشی علمی برای دستیابی به نتیجه‌ای می‌پردازد! (نادرست)

(واژگان)

(سید محمدعلی مرتضوی)

۲۷۳- گزینه «۴»

در این گزینه، «قبیله» مستثنی منه است که مفعول و منصوب است. در سایر گزینه‌ها، مستثنی منه (المُخْتَرُون، النَّاسُ، رَجُلٌ) فاعل و مرفوع است.

(استثناء)

(علی محسن زاده)

۲۷۴- گزینه «۱»

در عبارت گزینه «۱»، مستثنی منه حذف شده است. (ترجمه: همانا خداوند یکتاست و فقط کسی که به آن (یکتا بودن خداوند) اعتقاد دارد، در دنیا و آخرت رستگار می‌شود!)

مستثنی منه در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: غبار

گزینه «۳»: عملأ

گزینه «۴»: أحد

(استثناء)

(ولی برہی - ایور)

۲۷۵- گزینه «۴»

هرگاه در عبارت قبل از «الا» مستثنی منه وجود نداشته باشد، معنای جمله دارای حصر و اختصاص است و جمله با «فقط» ترجمه می‌شود.

در گزینه «۴» مستثنی منه وجود ندارد و جمله نیز منفی است، (به عبارت دیگر، اسم افعال ناقصه ذکر نشده است) بنابراین جمله معنای حصر دارد و با «فقط» ترجمه می‌شود.

تشریح سایر گزینه‌ها:

مستثنی منه در سایر گزینه‌ها عبارت‌اند از: أحد، أولاد، عمل. بنابراین در سه گزینه دیگر حصر نداریم.

(استثناء)

(آریتا بیدقی)

غلبه تفسیر و به حاشیه رفتن رویکرد تبیینی ← پیوند دانش و ارزش طرفداران قشربرندی ← تأکید بر کارکردهای قشربرندی نابرابری اجتماعی نتیجه روابط سلطه‌جویانه میان انسان‌هاست ← حوزه برابری

تبیین ← کشف و بازخوانی واقعیت‌ها
(جامعه‌شناسی (۳)، تابارابری اجتماعی، صفحه‌های ۷۵ و ۷۹، ۷۸ و ۱۰)

عربی زبان قرآن (۳)

(کتاب آبی)

۲۶۶- گزینه «۲»

«لم أقدم»: (معادل ماضی منفی) پیش نفرستادم، (همراه با إلآ) پیش فرستادم (رد گزینه‌های ۳ و ۴) / «رأيت»: دیدم (رد گزینه «۴» / «ثمرتة»: نتیجه آن (رد گزینه «۱») / «أن أندم»: پشیمان نخواهم شد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) (ترجمه)

(علی محسن زاده)

۲۶۷- گزینه «۳»

«كانَ النَّيّْرَ قَدْ إِنْزَعَجَ»: (معادل ماضی بعيد) پیامبر آزده شده بود، ناراحت شده بود (رد گزینه‌های ۲ و ۴) / «مِنَ الرَّجُلِ الَّذِي»: از مردی که (رد گزینه‌های ۱ و ۲) (در گزینه «۱»، واژه «آن» اضافی است.) / «لم يَقْبَلْ أُولَادَ إِلَّا وَاحِدًا مِنْهُمْ»: مگر یکی از فرزندانش را نوبسید (رد سایر گزینه‌ها) (در جمله داده شده، مستثنی منه وجود دارد، پس جمله نباید مانند گزینه‌های ۱ و ۴، به شکل حصر و همراه با «فقط / تنها» ترجمه شود) / «لم يُجِلسْ»: نشاند (رد گزینه‌های ۲ و ۴) (ترجمه)

(ترجمه)

(کتاب آبی)

۲۶۸- گزینه «۲»

«لا تؤثر»: تأثیر نمی‌گذارد (لا تؤثر ... إلآ) إذا: فقط زمانی تأثیر می‌گذارد (رد گزینه‌های ۱ و ۴) / «على الإنسان»: بر انسان (رد گزینه «۴» / «زادت معرفته»: شناخت او را زیاد کند (رد گزینه‌های ۱ و ۳) / «في الحياة»: در زندگی (رد گزینه «۳») / «قوتها على العمل»: توانش را بر کار

(ترجمه)

(علی محسن زاده)

۲۶۹- گزینه «۳»

در گزینه «۳»، ضمیر «ها» در ترکیب «قشرها» ترجمه نشده است و ترجمه صحیح «قشرها صلب»، پوست آن سخت است می‌باشد.

(ترجمه)

(علی محسن زاده)

۲۷۰- گزینه «۴»

«فقط یکی ..... حاضر شد»: ما حضر ..... إلآ واحداً، ما حضرت ..... إلآ واحدةً (رد گزینه‌های ۲ و ۳) (متن فارسی همراه با «فقط» و به شکل اسلوب حصر آمده، پس در متن عربی دنبال اسلوب حصر باید بگردیم ولی در گزینه‌های ۲ و ۳، مستثنی منه وجود دارد و جمله معنای حصر ندارد) / «یکی از همکلاسی‌هایم»: واحدة من زمیلاتی (رد سایر گزینه‌ها) / «سالن امتحانات»: صالة الإمتحانات (رد گزینه «۳») (ترجمه)

(ترجمه)

(علیرضا نصیری)

«۲۷۹- گزینه»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: طبق گفته ابن سینا، هر کسی که عادت کرده باشد که سخن را بدون دلیل بپذیرد از کسوت انسانیت خارج شده، نه این که هر کس سخنی را بدون دلیل پذیرفت از انسانیت خارج باشد.

گزینه «۲»: از نظر فیلسوفان مسلمان همه موارد مطرح شده معتبر هستند، ولی هر کدام در محدوده و جایگاه خود. این طور نیست که همه روش‌های تفکر در همه موارد معتبر باشند. مثلاً استدلال تجربی در مورد مجردات و موجوداتی که تجربه‌پذیر نیستند، نمی‌تواند حرفی بزند.

گزینه «۳»: بنابر عبارت «تحن ابنا الدليل» ارزش و پذیرش هر نظر یا مکتبی منوط به دلایل و پشتونه عقلی آن است. بنابراین پذیرش هیچ آیین و دینی، اگر از دلیل و پشتونه عقلی برخوردار نباشد، جایز نیست.

گزینه «۴»: عقل انسان استقلال و اصلاح دارد و خودش می‌تواند اندیشه و تفکر کند، اما این اندیشه با مدد و فیض‌رسانی عقل فعال که یکی از سلسله عقول است ممکن می‌شود. در واقع طبق متن کتاب عقل فعال قابلیت درک کلیات را برای انسان میسر می‌کند نه این که هر فکر و تفکری از جانب او به انسان القاء شود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت دوم، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)

(علیرضا نصیری)

«۲۸۰- گزینه»

طبق نظر فیلسوفان مسلمان هر انسانی از استعداد تعقل برخوردار است و باید تربیت شود و رشد پیدا کند تا این استعداد به فعلیت برسد. اگر کسی تحت این تربیت قرار نگیرد، عقل در وجود او به اندازه همان استعداد باقی خواهد ماند نه چیزی بیش از آن؛ یعنی حتی ساده و بدیهی ترین استدلال‌ها و تفکرات نیز از او ساخته نیست (رد گزینه‌های ۲ و ۳). ولی همچنان نیز استعداد آن را دارد (رد گزینه ۱).

به یاد داشته باشید که خروج عقل از حالت بالقوه به بالفعل به واسطه تربیت و پرورش انجام می‌شود؛ در غیر این صورت عقل در حالت بالقوه و صرفاً یک استعداد و توانایی باقی می‌ماند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت دوم، صفحه ۶۴)

فلسفه دوازدهم

«۲۷۶- گزینه»

معنی اول عقل، دستگاه تفکر و استدلال است و معنی دوم آن نوعی موجود متعالی و برتر از ماده. معنی اول آن در بین مردم رایج است و آن را به کار می‌برند ولی معنی دوم در بین عوام رایج نیست (رد گزینه ۱). از بین فیلسوفان فقط فیلسوفان الهی به این معنی عقل معتقدند و مثلاً فیلسوفان ماده‌گرا نمی‌توانند به چنین چیزی باور داشته باشند و اساساً اقامه استدلال تجربی برای این عقول غیرممکن است چون محسوس نیستند (رد گزینه ۲). علم عقول مجرد به حقیقت اشیاء، علم شهودیست و آستان حقایق را شهود می‌کنند. شناختی که از طریق عقل به معنای ابزار تفکر و استدلال به دست می‌آید (علم حصولی)، همان علمی نیست که عقول مجرد آن را دارا هستند. علم عقول به صورت حضوری است؛ یعنی حضور معلوم در نزد عالم بدون هیچ واسطه‌ای (رد گزینه ۳). البته اثبات فلسفی عقول مجرد فقط به وسیله عقل که دستگاه استدلال است میسر است، همان‌طور که فیلسوفان مسلمان آن‌ها را اثبات کرده‌اند. (تأیید گزینه ۴)

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت اول، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

«۲۷۷- گزینه»

هر اکلیتیوس به هر دو معنی عقل توجه داشته است. او درباره حقیقت واحدی به نام لوگوس سخن می‌گوید که هم به معنی یک موجود متعالی و هم به معنی نطق و سخن و کلمه است (رد گزینه‌های ۱ و ۳). از نظر او «کلمه» و «سخن» ظهور و پرتوی عقل متعالی و برتر می‌باشند. در ضمن جهان و اشیاء نیز مظہر آنند (رد گزینه ۴). در نتیجه هم نطق و سخن و هم اشیاء و جهان مظہر آن حقیقت متعالی هستند.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت اول، صفحه‌های ۵۴ و ۵۵)

«۲۷۸- گزینه»

بررسی گزینه‌ها:

گزینه «۱»: این گزینه صحیح است. عقل فعال با فیض‌رسانی خویش به عقل انسان باعث می‌شود انسان واجد قابلیت درک مفاهیم کلی شود.

گزینه «۲»: خداوند عقل اول نیست، بلکه گاهی به او «عقل کل» اطلاق می‌شود. عقل اول، اولین عضو از سلسله عقول و نخستین آفریده خداوند می‌باشد.

گزینه «۳»: درست است که عقول حقایق را شهود می‌کنند ولی شهود حقایق مختص آنان نیست. بلکه اگر انسان نیز روح و نفس خود را تهذیب کرده و تعالی بخشد، به درجه شهود خواهد رسید.

گزینه «۴»: مددسازی عقل فعال برای انسان محسوس نیست و به ظاهر نمی‌تواند متوجه آن شود.

(فلسفه دوازدهم، عقل در فلسفه- قسمت دوم، صفحه‌های ۶۳ تا ۶۶)